

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

Cynllun Busnes GwE 2022-2023 Chwarter 2 Adroddiad Cynnydd

www.gwegogledd.cymru

@GwEGogleddCymru

CYNNWYS

1. Cynllun Busnes Rhanbarthol GwE 2022-2023

- Y blaenoriaethau a'r ddarpariaeth ranbarthol sydd yn cyfrannu at flaenoriaethau awdurdod lleol - Adroddiad Cynnydd ar Chwarter 2

2. Atodiad : Data Rhanbarthol

1. CYNLLUN BUSNES RHANBARTHOL GwE

BLAENORIAETHAU A DARPARIAETH Y RHANBARTH 2022-2023

Adroddiad Cynnydd ar Chwarter 2

AMCAN 1 - CWRICWLWM AC ASESU

Cefnogi cwricwlwm cenedlaethol ble mae tegwch a rhagoriaeth yn ganolog ac sydd yn gosod safonau uchel i bob dysgwr.

CONTINWWM ADDYSG 3 I 16

Cymorth i ysgolion wrth iddynt ddechrau gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru, gyda phwyslais cryf ar y 12 egwyddor addysgegol, arferion yn seiliedig ar dystiolaeth ac ymchwil weithredu. Datblygu asesu ffurfiannol ymhellach

Mae hyfforddiant mewnol i YCG ar asesu ffurfiannol yn golygu bod YCG wedi'u paratoi yn dda at gefnogi ysgolion a chlystyrau unigol.

Yn ystod cynhadledd GwE i Benaethiaid ym mis Medi 2022 - 'Arweinyddiaeth sy'n Ysbrydoli' - cynhaliwyd gweithdai gan YCG gyda dau weithdy yn canolbwyntio ar addysgeg - 'Asesu Ffurfiannol ar draws y continwwm - dyfnau'r gwreiddiau' a 'Cynllunio ar gyfer yr Egwyddorion Cynnydd gan ddefnyddio strategaethau Tacsonomeg SOLO'. Cafodd yr ysgolion hynny a fynychodd y gweithdai gyfle i adolygu arferion asesu ffurfiannol yn sgil ymchwil diweddar a negeseuon a rannwyd. Cawsant ddealltwriaeth hefyd o dacsonomeg SOLO a'i botensial ar gyfer addysgu a chynnydd dysgwrr. Mae cryn ddiddordeb mewn tacsonomeg SOLO mewn ysgolion a gofynnwyd am sesiynau dilynol.

Uwchsgilio YCG GwE i allu cynnig cymorth pwrpasol i'w hysgolion gydag addysgeg, asesu ffurfiannol, y 4 diben, asesu, cynllunio a phontio.

Mae hyfforddiant asesu ffurfiannol mewnol i YCG ar egwyddorion a strategaethau effeithiol wedi sicrhau bod yr YCG yn wybodus am y datblygiadau diweddaraf ac wedi'u paratoi'n dda at gefnogi ysgolion efo datblygu asesu ffurfiannol. Yn ogystal, rhannwyd pecyn cymorth/hyfforddiant/adnoddau wedi'i ddiweddarau.

Mae cymorth Hyfforddi'r Hyfforddwr gan Mike Gershon i 15 YCG Uwchradd ac 15 YCG Cynradd wedi sicrhau bod YCG wedi datblygu eu sgiliau ymhellach i gyflwyno gweithdai a'u rheoli, a hynny er mwyn datblygu sgiliau addysgeg athrawon. Cynhelir hyn eto gyda rhagor o YCG maes o law.

Asesu

Mae traciwr cynnydd dysgwr wedi'i dreialu, ei adolygu, ei ddatblygu'n llawn a'i lunio'n derfynol ar y cyd ag ysgolion allweddol. Cynhaliwyd hyfforddiant i bob YCG y tymor hwn ar weithredu hyn er mwyn iddynt allu cefnogi eu hysgolion a'u clystyrau. Mae hyfforddiant penodol ar gael i ysgolion ar gais, ac i bob ysgol mewn cyfres o ddigwyddiadau hyfforddiant wyneb yn wyneb ar draws y rhanbarth. Croesawyd yr hyfforddiant gan bod y traciwr yn bodloni'r hyn y mae ar ysgolion ei angen ar hyn o bryd. Rhannodd nifer o ysgolion ac/neu Gynghreiriaid eu prosesau a'u taflenni tracio fel rhan o'r hyfforddiant rhanbarthol. O ganlyniad, mae nifer o ysgolion wedi gallu adnabod prosesau a fyddai'n ffit orau i'w sefyllfa.

Cafodd ysgolion gymorth parhaus i ddatblygu asesu, gan gynnwys rhannu arferion llwyddiannus, naill ai cymorth pwrpasol gan YCG i ysgolion a chlystyrau a staff ALI lle bo'n briodol, neu trwy gael mynediad at sesiynau ar-lein a gyflwynwyd tymor diwethaf. Mae gan YCG fynediad at y sesiynau hyn er mwyn cefnogi eu clystyrau eu hunain.

Cafwyd gweithio partneriaeth pwrpasol gydag ysgolion i ddatblygu deialog broffesiynol, gan gynnwys rhannu negeseuon allweddol trwy hyfforddiant rhanbarthol. Adnabuwyd ysgolion ag arferion llwyddiannus yn y maes hwn a rhannwyd eu harferion.

Mae rhai ysgolion bellach yn gweithredu'n llawn y traciwr Cynnydd Disgybl ac/neu brosesau tracio eraill, ac yn dechrau defnyddio hyn yn effeithiol i ysgogi deialog broffesiynol a thracio dysgu a chyflawniad sy'n gysylltiedig â'r Cwricwlwm i Gymru. Bydd hyn yn cyfoethogi'r dysgu ac yn gwella cynnydd trwy wella cyfathrebu a thargedu cymorth. Codwyd ymwybyddiaeth am ddefnyddioldeb a pherthnasedd y traciwr. Amlygodd hyn negeseuon allweddol am y Cwricwlwm i Gymru a'r egwyddorion sy'n sail iddo.

O ganlyniad i uwchsgilio'r gweithlu am asesu o fewn y Cwricwlwm i Gymru, mae ysgolion yn gwybod beth yw eu camau nesaf ac maent yn datblygu ymhellach, yn dylunio ac yn gwreiddio darpariaeth asesu. Mae hyn yn gwneud gwahaniaeth allweddol o ran gwella ffocws ysgolion ar asesu dysgwyr yn holistaidd.

Asesu wrth dderbyn i'r cyfnod Dysgu Sylfaen

Cyflwynwyd sesiwn rhanbarthol a rhannwyd cyflwyniad ag ysgolion ac YCG ar drefniadau asesu Medi 2022, gan gynnwys strategaethau pontio effeithiol ac asesiadau yn cynnwys arsylwi yn erbyn gofynion statudol a phroffiliau un dudalen. Rhannwyd negeseuon allweddol i helpu gyda phontio i'r Meithrin.

Pontio

Rhodddwyd yr wybodaeth ddiweddaraf i fyfyrwyr AGA ar gynllunio ar gyfer pontio llwyddiannus (Prif Ddarlith GwE a gweithdy 2-awr i 140 myfyriwr TAR yn CaBan).

Mae ysgolion yn dechrau datblygu trefniadau newydd ar gyfer cydweithio clwstwr i helpu efo dilyniant 3-16.

Cynhaliwyd gweithdy Pontio GwE ar 7/10/2022, gyda ffocws ar bontio llwyddiannus yn unol â'r CiG. Gwahoddwyd 2 ysgol gynradd a'r ysgol uwchradd o bob clwstwr, ac roedd y rhan fwyaf o'r clystyrau yn bresennol. Mae'r rheiny nad oeddent yn bresennol wrthi'n cael eu hadnabod er mwyn targedu anghenion.

Mae ysgolion a chlystyrau ar draws y rhanbarth, yn ogystal ag athrawon AGA, wedi'u huwchsgilio mewn ffyrdd all gefnogi efo pontio llwyddiannus. Cafwyd adborth cadarnhaol iawn am y gweithdy, ac mae pob clwstwr wedi cynllunio camau cadarnhaol iawn ac ymarferol, a ddylai brofi'n effeithiol.

Dyma'r camau nesaf yn dilyn gweithdy Pontio GwE:

- Rhoi gwybodaeth i ysgolion sydd yn egluro gofynion a threfniadau'r cynllun pontio newydd dan y Cwricwlwm i Gymru, a chyflwyno negeseuon allweddol y gweithdy mewn sesiwn ail gynnig i'r clystyrau (rhanbarthol) nad oeddent yn bresennol.
- Cefnogi clystyrau gyda'r prosiect peilot ar addysgeg.
- Darparu llwyfan ar gyfer rhannu fel rhan o ddigwyddiad yn fuan ym mis Ionawr 2023 er mwyn ehangu arferion llwyddiannus.
- Cefnogi clystyrau unigol a grwpiau o glystyrau efo datblygu gweledigaeth glwstwr ar gyfer pontio .
- Cefnogi clystyrau ac ysgolion unigol efo gwella pontio - meithrin cydberthnasau, cydweithio, rhannu dysgu (cysyniad ysgol ganol), cynnydd mewn sgiliau, archwilio cyd-destun ehangach pontio, yn arbennig y tu hwnt i Blwyddyn 6-7.
- Datblygu gweithdy rhannu llwyddiant ar gyfer mis Ionawr 2023, ac estyn gwahoddiad i glystyrau o bob ALL.

GWIREDDU'R CWRICWLWM (CWRICWLWM I GYMRU)

Darparu dysgu proffesiynol a chymorth ac arweiniad pwrpasol i ysgolion a lleoliadau i'w helpu i gyflawni pob agwedd ar y Daith Ddiwygio trwy weithredu'r cwricwlwm newydd ar sail eu manau cychwyn unigol.

Mae cyfres o sesiynau Dysgu Proffesiynol cenedlaethol ar y CiG wedi dechrau ar-lein yn nhyrnor yr hydref i gefnogi arweinwyr ac athrawon gyda'u gwaith ar y CiG. Mae'r tîm trawsranbarthol wedi diweddarau'r rhaglen genedlaethol i gynnwys enghreifftiau o ysgolion a chyfleoedd i ysgolion drafod arferion ag ysgolion ar draws Cymru mewn sesiynau trafod. Cyflwynir y sesiynau ar y cyd gan gyd-weithwyr trawsranbarthol a phartneriaeth fel rhan o fynediad teg i bob ysgol yng Nghymru. Lanswyd gwefan drawsranbarthol i godi ymwybyddiaeth o'r rhaglen a rhannu recordiadau a deunyddiau ag ysgolion. Mae staff GwE yn gweithio o fewn timau i lunio pecynnau cefnogi fel rhan o'r rhaglen DP ranbarthol.

Mae'r effaith fel a ganlyn:

- Nifer cynyddol o sesiynau DP i gefnogi athrawon gydag ysgolion yn rhannu enghreifftiau ymarferol o'u proses.
- Lefelau ymgysylltu cadarnhaol gan ysgolion ar hyd a lled Cymru, gyda dros 228 o ymarferwyr yn mynychu a'r mwyafrif o'r rhain yn aelodau o'r UDA - mae dros 100 o ymarferwyr o ysgolion GwE yn mynychu.
- Yn ôl ffurflenni arfarnu'r rhaglen CiG mae 100% o'r rheiny sydd wedi cwblhau ffurflenni arfarnu yn cytuno'n gryf, neu'n cytuno, eu bod yn fodlon gyda'r profiad dysgu.
- Ceisiadau am sesiynau DP pwrpasol i glystyrau/ysgolion i gefnogi efo hyfforddiant staff ac ysgol gyfan er mwyn hwyluso penderfyniadau cwricwlwm.

- Pob YCG yn rhan o ddeialog broffesiynol gyson ag aelodau UDA pob ysgol yn ystod tymor yr hydref er mwyn adnabod dysgu proffesiynol i staff ysgol.
- Nifer cynyddol yn ymweld â chanolfan cefnogaeth Cwricwlwm i Gymru yn dangos bod ymarferwyr ysgolion yn gwylio recordiadau'r sesiynau DP ac yn edrych ar yr enghreifftiau.

TIMAU MEYSYDD DYSGU A PHROFIAD (MDaPh)

Sicrhau bod gan bob ymarferydd o bob lleoliad fynediad at Ddysgu Proffesiynol a chymorth o safon uchel yn nisgyblaethau'r MDaPh a'r themâu trawsgwricwlaidd.

Mae 804 o ymarferwyr yn mynychu rhwydweithiau rhanbarthol a lleol fel rhan o baratoi at weithredu'r Cwricwlwm i Gymru ym mis Medi 2022. Mae'r 804 aelod hyn o ysgolion, o blith YCG GwE, cyd-weithwyr ALL, staff CaBan. Sefydlwyd 48 rhwydwaith lleol - 6 MDaPh, dylunio cwricwlwm, cynnydd ac asesu. Sefydlwyd un rhwydwaith rhanbarthol ble mae rhwng 115 a 130 o ymarferwyr yn bresennol yn rheolaidd. Sefydlwyd trefn gyda chyfarfodydd rhanbarthol misol ble mae'r Athro Graham Donaldson yn bresennol ac yn cynnig arweiniad/sylwadau gyda phwyslais y cyfarfodydd ar ddisgwyliadau fel y'u nodir yn y Daith at Weithredu. Bydd pob cyfarfod lleol ar draws y chwe ALL yn cyfarfod bob mis rhwng y cyfarfodydd rhanbarthol. Ceir cyfathrebu ag aelodau drwy TEAMS, ac mae'n agwedd allweddol ar rannu gwaith â phob ysgol drwy YCG GwE, y wefan, diweddariadau rheolaidd mewn fforymau Penaethiaid. Trwy werthuso ffurfiol gyda Phrifysgol Bangor, dechreuwyd dod i ddeall yn well effaith y rhwydweithiau rhanbarthol a lleol.

Mae'r effaith fel a ganlyn:

- Mae mwy a mwy o ysgolion yn datblygu ac yn rhannu enghreifftiau o'u dulliau dylunio a chynllunio ysgol gyfan o ran yr elfennau mandadol, gan gynnwys sgiliau trawsgwricwlaidd.
- Mae mwy a mwy o ysgolion yn datblygu ac yn rhannu enghreifftiau o'u dulliau dylunio a chynllunio ysgol gyfan e.e. gweithdai yn ystod y Gynhadledd ranbarthol ym mis Medi 2022.
- Mae mwy a mwy o ymweliadau â'r wefan i gael gafaél ar ddeunyddiau ac enghreifftiau sydd wedi'u rhannu gan rwydweithiau ac ysgolion:

1/9/21 - 23/3/22

2845 Cfw GwE Support Centre

2674 CiG Canolfan Cefnogaeth GwE

1/9/21 - 18/7/22

6587 GwE Support Centre

6492 Canolfan Cefnogaeth GwE

1/9/21 - 10/10/22

7358 Cfw GwE Support Centre

7239 CiG Canolfan Cefnogaeth GwE

Mae cyfarfod rhwydwaith rhanbarthol cyntaf tymor yr hydref ar gyfer y CiG wedi'i drefnu at 26/10/22, sy'n fodd i ysgolion ac ymarferwyr gynefino â'r cwricwlwm newydd, rhannu profiadau cychwynnol ac unrhyw ddysgu hyd yma a chytuno ar ffocws y rhwydweithiau rhanbarthol.

Ymhellach i barodrwydd a strategaeth ysgolion i ymateb i ofnion statudol mis Medi 2022, mae pob lleoliad ysgol gynradd a'r ysgolion uwchradd hynny sydd yn dechrau ar y CiG ym mis Medi 2023 wedi dylunio crynodebau cwricwlwm, a chytuno ar y rhain â'u corff llywodraethau er mwyn rhannu yn ehangach.

AMCAN 2 - DATBLYGU PROFFESIWN ADDYSG O SAFON UCHEL

Gwella'r dysgu a'r addysgu yn ein hysgolion

IEITHOEDD TRAMOR MODERN (ITM)

Darparu egwyddorion a chodi ymwybyddiaeth ar draws pob lleoliad addysg o bwysigrwydd amlieithrwydd a blaenoriaethu ieithoedd ac ehangu dewisiadau dysgwyr.

Mae gwaith gyda'r grwpiau rhanbarthol a lleol yn datblygu'r ymwybyddiaeth hon ar draws sectorau. Darperir

diweddariadau ac adnoddau rheolaidd ar amlieithrwydd yn yr adran ITM ar Ganolfan Cefnogaeth GwE yn ogystal â'r newyddlen. Ein bwriad yw datblygu'r agwedd hon ymhellach a cheisio gweithio gyda'r ysgolion arweiniol a hwyrach recriwtio ysgolion i beilota'r adnoddau er mwyn datblygu a chodi gwerth amlieithrwydd yn eu lleoliadau, ac arddangos hyn i ysgolion eraill yn y rhanbarth.

Cefnogi ysgolion a lleoliadau i gynllunio eu darpariaeth ar gyfer Ieithoedd Rhyngwladol (IRh).

Ysgol i ysgol a chefnogi clystyrau cynradd:

Mae nifer da yn defnyddio'r cynnig Dysgu Proffesiynol. Mae'r ysgolion arweiniol wedi parhau i weithio o fewn eu clystyrau a'u cysylltiadau. Darperir cymorth ar lefel clwstwr ac ysgol pan ddaw ceisiadau i sylw'r tîm. Yn dilyn cymorth neu gyfarfodydd, dengys adborth gan ysgolion eu bod yn croesawu'r cynnig Dyfodol Byd-eang a'r cyfleoedd i ysgolion. Mae nifer yr ysgolion sydd yn gwneud cais am y tanysgrifiad i Power Language yn dal i godi. Ariennir y tanysgrifiad hwn (+15 ysgol yn y chwarter diwethaf: cyfanswm o 105 ysgol hyd yma). Mae nifer y cysylltiadau hefyd wedi codi (+21 yn y chwarter diwethaf: cyfanswm y cysylltiadau uniongyrchol ar y rhestr bostio: 202).

Cymorth ysgol i ysgol uwchradd

Mae Arweinwyr Hwb a'r Arweinydd IRh yn darparu cefnogaeth ar gais i ysgolion unigol neu glystyrau. Cynllunnir cyfarfodydd rhwydwaith yn dymhorol: cynhelir y cyfarfod nesaf yn ystod y chwarter nesaf. Mae cynnig Dyfodol Byd-eang GwE a gyhoeddir yn y newyddlen bob hanner tymor, gan gynnwys dysgu proffesiynol a phrosiectau datblygu'r CiG, yn ymateb yn uniongyrchol i'r anghenion a nodwyd gan Benaethiaid Adran yn yr haf. Mae ysgolion yn cofrestru ar gyfer yr amryfal gyfleoedd fydd yn digwydd yn ystod y chwarter nesaf.

Datblygiadau BSL

Sefydlwyd rhagor o gysylltiadau ag ysgolion, gan gynnwys ysgolion, athrawon BSL a grŵp Athrawon Plant Byddar Gogledd Cymru. Casglwyd cysylltiadau a manylion cefnogaeth bosib er mwyn datblygu cymorth i ysgolion sydd wedi dewis BSL. Trefnwyd cyfarfodydd dilynol er mwyn parhau i ddatblygu ystod o adnoddau i sicrhau darpariaeth briodol ar gyfer BSL, a bod cynllunio cwricwlwm yn cyd-fynd â disgwyliadau a gweledigaeth y CiG.

Creu ar draws ieithoedd: Defnyddio barddoniaeth ar draws MDaPh ILICh fel ffordd o ddefnyddio iaith yn greadigol - sector Uwchradd

Ysgolion prosiect 2021-2022: Mae'r prosiect y bu i'r ddwy ysgol uwchradd ei dreialu wedi dod i ben. Cafodd gwaith myfyrwyr ei arddangos yn Pontio ym mis Gorffennaf. Cafwyd adborth cadarnhaol iawn gan yr ysgolion, a bu'n fodd i ymarferwyr ddatblygu syniadau ar gyfer cynllunio o fewn y MDaPh. Roedd ymarferwyr o'r farn bod y prosiect yn rhoi cyfle i gael dealltwriaeth ddyfnach o'r elfennau cyffredin a ble gellir gwneud cysylltiadau rhwng y pwnc o fewn y MDaPh, ac ar draws MDaPh o bosib. Rhennir y prosiect a'r gwaith datblygiadol hwn ag ysgolion y rhanbarth trwy Ganolfan Cefnogaeth GwE a dyddiau HMS pan fo'n briodol.

Dylunio ar gyfer Ieithoedd o fewn y CiG: Rhaglen i ysgolion Peilot yn 2022-2023

Sector uwchradd

Gwahoddwyd ysgolion i gofrestru diddordeb yn y rhaglen beilot hon. Mae hyn yn gyfle unigryw i ymarferwyr Ieithoedd Rhyngwladol a Chymraeg gael gweithio ochr yn ochr â'r Athro Jenny Eddy o Goleg y Frenhines, Prifysgol Efrog Newydd i dylunio a gweithredu cynlluniau o fewn y MDaPh a fydd yn gweddu orau i'r weledigaeth a'u dyluniad cwricwlwm ysgol gyfan er mwyn gwireddu'r pedwar diben i bob dysgwr. Gwahoddwyd hefyd aelodau'r grŵp ILICh Rhanbarthol. Hyd yma, mae 33 ymarferwr a 26 ysgol wedi cofrestru. Bydd 4 aelod o'r Grŵp Rhanbarthol hefyd yn mynychu, yn cynrychioli dwy ysgol gynradd a dwy ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg. Bydd y rhaglen yn dechrau ar 5 a 6 Hydref 2022.

Parhau i ddatblygu ar y gweithgarwch mewn ysgolion cynradd, i baratoi at y CiG

Mae ysgolion arweiniol yn parhau i gynllunio a datblygu eu camau nesaf. Drwy gysylltu ag ysgolion sy'n rhan o ddigwyddiadau a chynnig Dyfodol Byd-eang, darperir arweiniad a chymorth i ddatblygu cwricwlwm sy'n gweddu orau i'w hysgol a'u cyd-destun.

Prosiectau ar waith:

- Prosiectau rhyngwladol a Rhaglen Taith: Rygbi yng Nghymru a Ffrainc - Normandi/hyfforddiant Power Language a chysylltiadau â Ffrainc, Sbaen a'r Almaen 2023-2024: ysgolion DP.
- BSL: datblygu cwricwlwm a Chynlluniau Dysgu ar gyfer BSL fel lefel sylfaenol IRh
- Adnoddau Power Language: Corffori Ieithoedd yn y Cwricwlwm: sesiwn hyfforddiant ar 16 Tachwedd 2022

- Cwrs uwchsgilio: Ffrangeg i athrawon cynradd - 9 Tachwedd a Ionawr 2022-2023
- Cyfarfodydd rhwydwaith IRh Cynradd - cyfarfod tymhorol wyneb yn wyneb neu hybrid, dyddiadau a lleoliad (yn ôl ALI neu Hwb - gweddu orau i anghenion ysgolion). Trafodaethau ar waith.

Parhau i roi sylw i'r her o ran niferoedd sy'n astudio ieithoedd tramor modern mewn ysgolion uwchradd gyda chymorth ein partneriaid Dyfodol Byd-eang.

Ceir dolenni i wefannau ac adnoddau defnyddiol i hyrwyddo ieithoedd ar dudalennau ITM/IRh Canolfan Cefnogaeth GwE. Yn ogystal, rydym wedi bod yn hyrwyddo mentora ITM ac wrthi'n trefnu dyddiau "Beth am astudio ieithoedd" i fyfyrwyr Blwyddyn 9 ym Mhrifysgol Bangor, er mwyn ceisio codi'r niferoedd sy'n astudio ieithoedd tramor modern yng nghyfnod allweddol 4. Nod 'Dylunio ar gyfer ieithoedd o fewn y CiG' yw cynnig proses i ysgolion peilot er mwyn sicrhau bod eu cynllunio yn arloesol ac yn seiliedig ar gyd-destunau perthnasol a chyfoes a chwestiynau diwylliannol a chymdeithasol hanfodol, a hynny ar yr un pryd â datblygu sgiliau iaith a gwybodaeth ar y cyflymder a'r dyfnder priodol.

Cyswllt â Mentora ITM

Mentora Blwyddyn 8/9:

Cynigiwyd lle i 21 ysgol yn y prosiect, gyda phedair o'r ysgolion hyn yn cymryd rhan mewn ffrwd newydd o'r enw Cysylltu Ieithoedd. Mae pedair ysgol ar y rhestr aros. Bob blwyddyn, mae nifer yr ysgolion sy'n dangos diddordeb yn codi. Mae nifer yr ysgolion sy'n dychwelyd yn uchel, sy'n tystio eu bod nhw'n teimlo bod y rhaglen yn cael effaith gadarnhaol ar farn dysgwyr am ieithoedd.

Beth am astudio ieithoedd: Diwrnod Prifysgol Bangor 10/ 11/22

Gwahoddwyd ysgolion i gofrestru ar gyfer y digwyddiad a drefnir gan Dîm GwE ar y cyd â Routes Cymru.

Cynigir ystod o weithdai ar y diwrnod i ddisgyblion Blwyddyn 9, a fydd yn cynnwys sesiynau blasu iaith a gwybodaeth ddefnyddiol am astudio ieithoedd yn y brifysgol yn ogystal â gyrfaoedd. Mae trafodaethau ar waith i gael dyddiau ychwanegol er mwyn ymateb i'r galw uchel.

Dylunio ar gyfer ieithoedd o fewn y CiG: Rhaglen i ysgolion Peilot yn 2022-2023

Hyd yma, mae 26 ysgol a 33 ymarferwr wedi cofrestru. Lledaenu'r rhaglen a'i datblygu o fis Mawrth 2023.

Rhoi'r sgiliau, yr wybodaeth a'r profiadau i'n hyrwyddwyr i gynllunio a chyflwyno darpariaeth ieithoedd rhyngwladol

Consortia Addysg Rhanbarthol a phartneriaethau i barhau i gynnig cymorth i ysgolion cynradd ac uwchradd y rhanbarthau baratoi at y CiG.

Cyllid i gael adnoddau Power Language: Mae 105 ysgol wedi gwneud cais hyd yma. Mae'r cynnig yn dal ar agor i ysgolion eraill.

Rhennir cynigion partneriaid Dyfodol Byd-eang ag ysgolion yn rheolaidd a thrwy'r amrywiol sianeli sydd ar gael.

Darparu mwy o gyfleoedd i ddysgwyr gael profiad o ieithoedd yn yr ysgol gynradd, a chael profiad o ieithoedd ochr yn ochr â chysiau arholiad yn yr uwchradd.

Rhennir cynigion partneriaid Dyfodol Byd-eang ag ysgolion yn rheolaidd drwy'r amrywiol sianeli. Mae tîm DBe yn gweithio'n agos iawn efo ysgolion ac yn nodi rhai cynigion gall fod yn fwy perthnasol i'w cyd-destun.

Taith: Rhannwyd manylion y rhaglen cysylltiadau Rhyngwladol a'i hyrwyddo. Anogir ysgolion i ddefnyddio'r cyllid i ddatblygu cysylltiadau ag ysgolion partner a chymryd rhan mewn amryfal brosiectau a datblygiad proffesiynol. Mae Tîm DBe GwE mewn cysylltiad agos â Taith ac yn sicrhau bod manylion perthnasol a'r cynnig yn cael eu rhannu'n rheolaidd.

Oneworld: cafwyd cyfarfod gyda chyfarwyddwr y rhaglen ym mis Medi 2022. Rhannwyd manylion ag ysgolion ynghylch cysylltu ag ysgolion o gwmpas y byd.

Hyfforddiant Power Language a chysylltiadau Rhyngwladol: Mae DBe GwE yn bwriadu gwneud cais am gyllid Taith, ar y cyd â DP, a threfnu prosiect fydd yn cyfuno cysylltiadau Rhyngwladol ag ysgolion a hyfforddiant trochi yn Sbaen,

Ffrainc a'r Almaen yn 2022-2024. Manylion yr ysgolion a'r prosiect i'w cadarnhau chwarter nesaf.

Darparu cymorth uniongyrchol i athrawon cynradd drwy raglen Athrawon yn Dysgu sut i Addysgu Ieithoedd (TELT) y Brifysgol Agored.

Noddir pob ysgol sydd wedi cofrestru ar y cwrs gan DBE GwE. Mae 50 o athrawon wedi cofrestru ar y cwrs hyd yma. Mae 10 o'r rhain wedi cofrestru ar gyfer ail flwyddyn y cwrs. Mae un ohonynt bellach yn athro cyswllt gyda'r Brifysgol Agored ac yn cefnogi'r athrawon sydd ar y cwrs ar hyn o bryd. Mae'r cwrs yn fodd i ymarferwyr ddatblygu eu sgiliau iaith a'u hyder mewn addysgeg iaith. Eleni, hoffem werthuso effaith y cwrs ar y gweithlu ac edrych ar sut i gynnwys yr athrawon hyn wrth gefnogi ymarferwyr eraill.

Darparu cymorth uniongyrchol i ysgolion uwchradd drwy brosiect Mentora Myfyrwyr ITM Prifysgol Caerdydd yn 2022-23.

Mentora 22-23: Mae DBE GwE wedi annog ysgolion i gofrestru eu diddordeb a tharged ysgolion ble mae niferoedd yn isel, neu nad ydynt wedi ymwneud â'r rhaglen o'r blaen. Mae recriwtio yn addawol: cynigiwyd lle i 21 ysgol yn y prosiect, gyda phedair o'r ysgolion hyn yn cymryd rhan mewn ffrwd newydd o'r enw Cysylltu Ieithoedd. Mae pedair ysgol ar y rhestr aros.

Gweithio gyda'n cyd-weithwyr yn y sefydliadau iaith i amlygu'r ystod eang o gymorth sydd ar gael i ysgolion, gan gynnwys cymwysterau, arbenigedd a chymorth dosbarth.

Rhennir cyfleoedd a digwyddiadau a drefnir gan y Sefydliadau Iaith yn rheolaidd ag ysgolion. Anogir ysgolion i gymryd rhan ac mae cyfarfodydd rhwydwaith yn fodd i ysgolion rannu effaith digwyddiadau o'r fath ar eu dysgwyr. Mae hyn yn barhaus, ac fe fydd yn parhau.

Herio'r camdybiaethau o ran dysgu ieithoedd.

Ehangu ein gwaith cydweithredol gyda'n partneriaid Dyfodol Byd-eang er mwyn sicrhau bod negeseuon cyson yn cael eu rhannu i godi proffil ieithoedd rhyngwladol.

Darparu negeseuon a gohebiaeth gadarnhaol sy'n herio'r camdybiaethau negyddol o ran dysgu ieithoedd

Mae cydweithio parhaus â phartneriaid er mwyn cytuno ar, a rhannu, deunyddiau megis fideos hyrwyddo, cyfathrebu a marchnata i fynd i'r afael â materion.

Hyrwyddo brand Dyfodol Byd-eang gyda phob ysgol yng Nghymru er mwyn sicrhau mynediad teg at gymorth i bob dysgwr.

Datblygir cyfathrebu a marchnata yn barhaus. Y nod eleni yw defnyddio rhwydweithiau cymdeithasol i hyrwyddo'r hyn sy'n digwydd mewn Ieithoedd ac yng ngogledd Cymru.

CALU - LLDC

Cymorthyddion addysgu sydd newydd eu penodi

Monitrowyd effeithiolrwydd y rhaglen 'Ymsefydlu' ddigidol a weithredwyd yn ystod 2021-22 gan ei haddasu yn unol â'r adborth ac unrhyw ddiweddariadau ar gyfer 2022-23 – yn enwedig o ran Cwricwlwm i Gymru. Cofrestrodd 77 cymorthydd ar gyfer yr hyfforddiant pedwar modiwl (rhestr chwarae) yn ystod 2021-22 ac oherwydd y darparwyd mynediad at y rhaglen ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn academaidd, gwelwyd bod cymorthyddion yn cofrestru ar gyfer yr hyfforddiant ar wahanol adeg o'r flwyddyn academaidd. Derbyniwyd adborth cyffredinol cadarnhaol iawn i'r hyfforddiant hwn yn ystod 2021-22, gyda'r mwyafrif yn nodi bod yr hyfforddiant wedi cael effaith uchel ar eu harfer.

Adolygwyd y systemau casglu data ar y cyd â'r Consortia eraill ym mis Gorffennaf 2022. Penderfynwyd yn genedlaethol bod angen annog y cymorthyddion i gwblhau y 4 modiwl. Ar hyn o bryd does dim amser penodol i gwblhau'r hyfforddiant e.e. 2/3 dymor. Crëwyd TEAM i gymorthyddion sydd yn cofrestru ar y rhaglen, fel man cyswllt gyda'r Cydlynnydd. Hysbysebwyd y rhaglen eto ym Mwletin GwE ac yn y Dosbarth Google i Gymorthyddion ym mis Medi.

Cymorthyddion addysgu wrth eu gwaith

Cwblhaodd 2 glwstwr y rhaglen 'Cymorthyddion wrth eu gwaith', ac fe gychwynnwyd y rhaglen gyda 2 glwstwr arall. Adolygwyd cynnwys y rhaglen gyda gweddill y Consortia, yn ystod mis Gorffennaf. Mae 3 clwstwr arall yn awyddus i gynnal yr hyfforddiant yn y flwyddyn academaidd hon. Bydd y rhaglen ar gael yn rhanbarthol unwaith eto (wyneb yn wyneb) o ddiwedd Tymor yr Hydref ymlaen – mae paratodau ar y gweill. Bydd hyfforddiant yn cael ei gynnal

mewn 3 man ar draws y rhanbarth – yr Wyddgrug, Llanelwy a Caernarfon / Bangor.

Darpar CALU

Cylch 4 – gorffennwyd y rhaglen ym mis Mehefin. Cynigwyd ‘syrjeri MDP’ i bawb oedd yn dymuno, er mwyn trafod eu Myfyrdodau Dysgu Proffesiynol ac i drafod trefniadau asesu. Cafodd hyn effaith gadarnhaol iawn ar y cymorthyddion gyda llawer wedi gwella safon eu myfyrdodau dysgu proffesiynol yn dilyn y cyfarfodydd hyn.

Cynhaliwyd sesiwn adolygu ar 12/9/2022 ar gyfer ymgeiswyr asesiadau Cylch 4, ac bydd asesiadau Cylch 4 yn cael eu cynnal 17/10/22 – 11/11/2022. Cafwyd 15 cais ar gyfer Asesiad CALU.

Mae niferoedd Asesiadau Cylch 4 i lawr yn Genedlaethol hefyd oherwydd salwch, amgylchiadau yn yr ysgol, dim digon o brofiad arwain dosbarthiadau oherwydd y sefyllfa yn yr ysgol yn ystod y flwyddyn academiaidd ddiwethaf, diffyg cymwysterau, heb gwblhau’r rhaglen Darpar CALU. Mae’r sylwadau a dderbyniwyd gan gymorthyddion, hwyluswyr ac aseswyr yn nodi llawer gwell dealltwriaeth gan gymorthyddion o’r Safonau Proffesiynol a Cwricwlwm i Gymru yn dilyn yr hyfforddiant. Gwelwyd hefyd bod cymorthyddion wedi gwerthfawrogi cael cyd-weithio â chymorthyddion eraill ar draws y rhanbarth ac yn genedlaethol a bod eu sgiliau digidol wedi datblygu. Roedd y sesiwn dechnegol yn gymorth mawr gyda hyn. Yr adborth a gawsom ar lafar, oedd y byddai’n well gan y mwyafrif gael hyfforddiant wyneb yn wyneb.

Cylch 5 – hysbysebwyd ar gyfer Cylch 5. Cafwyd 43 o geisiadau – derbyniwyd 39 a rhoddwyd cynnig i 2 gael lle ar Cylch 6, sy’n dangos niferoedd iach ar draws y rhanbarth. Bydd yr hyfforddiant yn cychwyn ym mis Hydref 2022 (cyfrwng Cymraeg neu Saesneg). Cynhelir Modiwlau 1 & 4 wyneb yn wyneb, ac fe fydd dewis o ran Modiwlau 2 & 3 – wyneb yn wyneb neu rhithiol.

Statws CALU

Yn dilyn mynychu 8 sesiwn ddigidol Darpar CALU, bu i 82% o gymorthyddion Darpar CALU Cylch 3 wneud cais am asesiad statws CALU. Roedd 18% nad oedd wedi llwyddo i gael digon o brofiad addysgu dosbarth, neu na lwyddodd i ennill cymhwyster Llythrennedd/Rhifedd lefel 2 oherwydd effaith Covid. Roedd rhai wedi gadael y byd addysg. Bydd y rhain yn derbyn asesiad gyda chymorthyddion Cylch 4. Bu 24 o Aseswyr yn cwblhau asesiadau Cylch 3. Cymedrolwyd pob asesiad yn rhanbarthol a sampl o chwech yn genedlaethol. Bodlonwyd 27/28, gydag 1/28 yn derbyn barn ‘ni fodlonwyd eto’ oherwydd diffyg profiad yn arwain dosbarthiadau cyfan.

Aseswyr CALU

Cynhaliwyd hyfforddiant diweddar Cenedlaethol ar 3/10/22 dros TEAMS, a sesiwn galw i mewn i Aseswyr GwE ar 10/10/2022. Mae 4 Aseswr wedi ein gadael gan nad ydynt yn gweithio mewn ysgol mwyach.

Cyflwyniad i Cwricwlwm i Gymru

Crëwyd hyfforddiant newydd ar y cyd â’r Consortia eraill, er mwyn darparu cyflwyniad i gymorthyddion ar Cwricwlwm i Gymru. Rhannwyd yr hyfforddiant dros 2 sesiwn, ac roedd ar gael yn Gymraeg neu Saesneg. Darparwyd y sesiynau yn genedlaethol ar amrywiaeth o amseroedd, fel bod modd rhyddhau cymorthyddion. Addaswyd yr hyfforddiant er mwyn creu hyfforddiant unigryw ar gyfer un ysgol gynradd yn GwE (25 cymhorthydd).

Y Gymraeg

Datblygu’r gefnogaeth i ysgolion i hyrwyddo buddion dwyieithrwydd a manteision addysg cyfrwng Cymraeg

Mae trafodaethau wedi parhau gyda swyddogion yr Awdurdodau Lleol gydag aelod o Dim GwE yn mynychu fforymau Penaethiaid yn ôl y gofyn a’r Is-bwyllgorau Fforymau Iaith sy’n cael eu sefydlu er mwyn ymateb i ofynion y CSGAU newydd

Cefnogi i ddatblygu twf darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn yr ysgolion cyfrwng Saesneg

Mae cynllun rhanbarthol wedi’i lunio ar gyfer cefnogi’r ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg ac ymarferwyr arweiniol wedi cael eu hadnabod. Mae trafodaethau gyda swyddogion awdurdodau yn parhau, sy’n arwain at gyd-ddealltwriaeth o’r ddarpariaeth i ysgolion gan amlygu unrhyw fylchau er mwyn cefnogi ymhellach. Mae cytundeb cenedlaethol i bob rhanbarth ddatblygu cynnig dysgu proffesiynol ar y cyd ar gyfer ymarferwyr mewn ysgolion cyfrwng Saesneg sy’n cyd-fynd â’r Fframwaith i’w cefnogi. Mae gweithgor wedi’i sefydlu a syniadau cychwynnol wedi’u nodi. O ganlyniad, mae cyd-ddealltwriaeth o’r hyn sydd ar gael i gefnogi ysgolion fel sail i unrhyw addasiadau lleol fel bo’r angen.

Datblygu cynnig proffesiynol ar gyfer y Gymraeg wrth baratoi ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru (3-16) a chryfhau'r cydweithio/trosglwyddo o'r cynradd i'r uwchradd

- Ysgolion yn cysylltu i drafod cefnogaeth bellach ar gyfer datblygu'r addysgeg ac er mwyn cynllunio ar gyfer cynyddu sgiliau iaith y gweithlu.
- Sesiynau 'ar alw' wedi parhau i arweinyddwyr y Gymraeg uwchradd (ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog).
- Rhwydwaith bach o ysgolion cyfrwng Saesneg wedi'i sefydlu ac i'w ddatblygu ymhellach.
- Ceisiadau ar gyfer cefnogi ysgolion penodol yn parhau drwy YCG a'r gefnogaeth yn plethu i gynllun cefnogaeth yr ysgol ac mewn ymgynghoriad â swyddog o'r Awdurdod lle bo'n berthnasol.

Datblygu'r medrau:

Ein Llais Ni

Mae dadansoddi cynnwys yr astudiaethau achos yn parhau gyda trafodaethau ar y dull mwyaf effeithiol o'u categorio e.e. yn cyd-fynd â'r Fframwaith Llythrennedd, yn ôl sector. Mae 2 ysgol wedi cyflwyno eu gwaith mewn gweithdy yn ystod Cynhadledd Ranbarthol GwE – Medi 2022. Mae cynllunio ar y gweill ar gyfer digwyddiad i ddathlu gwaith y prosiect - 'Ein Llais Ni - Datblygu Siaradwyr y Dyfodol' ym mis Tachwedd 2022. Mae Prifysgol Bangor yn cwblhau gwerthusiad o'r ddarpariaeth gan GwE yn dilyn cyfweiliadau gydag athrawon a dadansoddi'r holiaduron i'r dysgwyr.

Datblygu'r defnydd anffurfiol o'r Gymraeg - 'Siarter Iaith' a 'Cymraeg Campus'

Mae'r gwaith cynllunio gyda'r cydlynwyr yn parhau. Adnabuwyd yr angen i rannu arferion llwyddiannus ar ddiwedd tymor y gwanwyn. Mae nifer o arweinyddwyr y Gymraeg ar draws y rhanbarth wedi mynychu cyfarfod rhwydwaith cenedlaethol y Siarter Iaith Uwchradd gan greu cysylltiadau cenedlaethol. Bydd cyfarfod nesaf y Siarter Iaith Uwchradd ym mis Ionawr 2023 a'r gobaith yw y bydd cynrychiolaeth o ysgolion y rhanbarth yn cyfrannu tuag at y cyfarfod cenedlaethol hwn.

Hyrwyddo proffil y Gymraeg ymysg arweinyddwyr wrth baratoi ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru a tharged Miliwn o Siaradwyr LIC.

Cydlynwyd cyfarfod gan yr Academi Arweinyddiaeth i dynnu'r ddarpariaeth gefnogol i ysgolion werthuso'r Gymraeg at ei gilydd, sydd wedi arwain at sicrhau cyd-ddealltwriaeth o'r trywyddau ymholi ar gyfer arweinyddwyr.

Datblygu'r gweithlu Cymraeg a chyfrwng Cymraeg - sgiliau iaith y gweithlu addysg

Mae adnodd pori gwefan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol yn cael ei hyrwyddo yn rhanbarthol, sy'n arwain at gynnydd yn y mynegiant o ddiddordeb ar gyfer y cwrs Sabothol. Mae aelodau o dîm GwE yn rhan o drafodaethau cenedlaethol ar gyfer datblygu sgiliau iaith y gweithlu addysg.

SAFON UWCH

Datblygu arweinyddwyr effeithiol

Mae Rhaglen Hyfforddiant Arweinyddiaeth Ganol (Ôl-16) yn cael ei darparu eto eleni, bellach gydag opsiwn ar gyfer achrediad ILM Lefel 5. Cynhelir y sesiwn dorfol gyntaf ar 18/10/2022. Mae 6 Pennaeth Chweched Dosbarth o'r rhanbarth yn dilyn y cwrs cenedlaethol. Mae cyfarfodydd rhwydwaith wedi'u trefnu ar gyfer mis Hydref. Mae Cynhadledd Ôl-16 ar y gweill ac mae 'Google form' i gasglu barn ar yr arlwy wedi'i rhannu â Phenaethiaid Chweched Dosbarth / colegau y rhanbarth.

Sicrhau darpariaeth dysgu ac addysgu ôl-16 o ansawdd uchel

Mae rhaglen hyfforddiant addysgu effeithiol ôl-16 ar gyfer ANG wedi'i chynllunio ar y cyd â'r consortia eraill ac yn barod i'w chyflwyno yn y chwarter nesaf.

Cefnogi ysgolion i fonitro cynnydd myfyrwyr ôl-16

Defnydd ALPs ar lefel ranbarthol: Mae data ALPs ysgolion y rhanbarth wedi'i gasglu ar gyfer deilliannau 2022. Adroddiadau sirol a chonsortia lleol yn cael eu paratoi. Mynediad i ysgolion at eu adroddiadau hwy. Rhai ysgolion yn gwneud defnydd o ALPs i dracio cynnydd dysgwyr. Mae hyfforddiant ALPs ar gael i ysgolion.

Cefnogi ysgolion i ddarparu amrediad o ddulliau i hyrwyddo lles eu dysgwyr

Mae'r cyfarfodydd Rhwydwaith Penaethiaid Chweched Dosbarth wedi rhoi cyfleoedd i rannu arferion da VESPA / Bloom a mynegi unrhyw bryderon cyffredinol am les dysgwyr.

Prosiect Ymchwil Gwrth-fwlio KiVa

Yn rhan o ymdrech barhaus GwE i seilio polisiâu ac arferion ar ddulliau sy'n fwy seiliedig ar dystiolaeth, gwnaethpwyd y prosiect hwn gydag ysgolion yng ngogledd Cymru i werthuso effeithiolrwydd a chost-effeithiolrwydd rhaglen gwrth-fwlio KiVa o ran lleihau nifer yr achosion o fwlio sy'n cael eu hadrodd gan blant yn ysgolion y DU o gymharu â'r drefn arferol. Mae GwE yn gyd-ymgeisydd ar y prosiect ymchwil ar raddfa fawr hwn i arfarnu effaith rhaglen gwrth-fwlio KiVa mewn ysgolion cynradd. Yn dilyn atal y prosiect oherwydd pandemig COVID-19, mae 30 ysgol yng ngogledd Cymru wedi'u recriwtio ar gyfer yr astudiaeth. Dewiswyd pymtheg o'r ysgolion ar hap i dderbyn KiVa yn 2021-22, a'r pymtheg arall yn 2022-23. Cafodd yr ysgolion ymyrraeth hyfforddiant yn nhymor yr Haf 2021, ac maent wedi bod yn cyflwyno KiVa er mis Medi 2021. Mae'r cyllid yma ar gyfer yr hyfforddiant a'r deunyddiau cymorth fel bod y 15 ysgol a reolir yn gallu derbyn KiVa yn 2022-23. Mae deuddeg o'r ysgolion a reolir wedi cadarnhau eu bod am gael yr hyfforddiant.

Recriwtiwyd 30 o ysgolion cynradd GwE ym mis Hydref 2019 yn rhan o grŵp o 116 o ysgolion ar draws y DU. Detholwyd ysgolion ar hap i naill ai gael hyfforddiant i gyflwyno KiVa, neu i fod yn ysgol a reolir i barhau â'r ddarpariaeth ddyddiol. Aeth yr ysgolion ymyrraeth ati i gyflwyno KiVa o fis Medi 2021 hyd Gorffennaf 2022, ac mae'r ymchwilwyr yn gobeithio cael canfyddiadau amodol deilliannau'r ddau grŵp ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r papur hwn yn brotocol astudio ble mae'r tîm ymchwil yn disgrifio'r treial yn fanwl i ymchwilwyr eraill. Gellir gweld canfyddiadau llawn yr astudiaeth drwy lawrlwytho'r papur agored gan ddefnyddio'r ddolen hon:

[The UK stand together trial: protocol ar gyfer hap-dreial clwstwr aml-ganolfan, wedi'i reoli, i werthuso effeithiolrwydd a chost-effeithiolrwydd KiVa o ran lleihau bwlio mewn ysgolion cynradd](#)

Prosiect Parodrwydd Cadarnhaol ar gyfer Dysgu (PR4L): Gwyddonwyr Ymddygiadol mewn Clystyrau

Cynnig yw hwn i gael gwyddonydd ymddygiadol i weithio gyda grŵp gwahanol o ysgolion - neu glwstwr - yn ystod bob tymor yn 2022-23. Nod y prosiect hwn yw darparu hyfforddiant a mentora personol i athrawon yn y dosbarth er mwyn rhoi hyder a chysondeb iddynt wrth roi sylw i ymddygiad trafferthus yn y dosbarth.

Anogir athrawon a staff ysgolion i adnabod a chydabod ymddygiad cadarnhaol myfyrwyr ac ymateb yn gyson i ymddygiad heriol. Nod y prosiect yw canolbwyntio ar ysgolion sydd â phroblemau parhaus gyda naill ai tarfu ar lefel isel ac/neu staff sydd arnynt eisiau gwybod mwy am strategaethau sy'n seiliedig ar dystiolaeth (y cyntaf o ddewis, i ddangos effaith). Er enghraifft, cyfarfod â staff i wella'u dealltwriaeth o strategaethau rheoli ymddygiad haen 1 (cyffredinol). Cynhaliwyd trafodaethau cychwynnol ag arweinwyr craidd GwE, a chadarnheir yr ysgolion sydd wedi ymgeisio erbyn hanner tymor mis Hydref 2022.

Ymchwil Darllen ADY KESS

Dyma gynnig i hyd at 4 ysgol AAA yn rhanbarth ddwyreiniol KESS i gydweithio â ni ar brosiect MRes KESS2 wedi'i ariannu, o fis Hydref 2022 - Mehefin 2023. Bydd hyn yn cynnwys Prifysgol Bangor, GwE ac ysgolion AAA yn y rhanbarth. Bydd y myfyriwr MRes a goruchwylwyr yn gweithio'n agos gyda'r ysgolion i gynnal archwiliad ac adolygiad cyflym o'r dulliau asesu ac ymyrraeth a ddefnyddir, byddant yn edrych ar brofiadau a barn staff o'r ddarpariaeth gyfredol, myfyrio ar y canfyddiadau, yr arferion presennol, a syniadau am sut i'w datblygu ymhellach a'u gwerthuso. Y gobaith yw y bydd y prosiect cydweithredol hwn yn ein galluogi ni i ddatblygu arferion cryf ymhellach a'u gwerthuso, yn ogystal ag adnabod meysydd i ddatblygu'r ddarpariaeth er mwyn helpu i wella deilliannau darllen i ystod eang o ddysgwyr. Cynhaliwyd trafodaethau cychwynnol ag arweinwyr craidd GwE. Cadarnheir ysgolion ym mis Hydref 2022. Rhyddhawyd yr hysbyseb i recriwtio myfyriwr meistr KESS, a gobeithiwn allu penodi ddechrau mis Tachwedd.

Economeg Iechyd a Chyllidebu Rhaglenni a Dadansoddi Ymylol (PBMA)

Nod y prosiect hwn yw cefnogi a datblygu prosesau Penaethiaid ar gyfer gwneud penderfyniadau gan ddefnyddio methodoleg effeithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau, ac ymchwilio a yw ysgolion yn cynhyrchu data effeithiolrwydd a dilysrwydd cymdeithasol cadarn i gefnogi ymyrraethau yn yr ysgol ac ystyried gwerth am arian. Y nod hefyd yw gwerthuso effaith y prosiect drwy gadw golwg ar newidiadau yn y ddarpariaeth.

Cefnogi cydweithredu ar draws sectorau i sicrhau cysondeb mewn arferion addysgu effeithiol i gefnogi cyfnodau pontio dysgwyr

Datblygu sgiliau iaith y gweithlu addysg er mwyn ymestyn y gyfran sydd yn gallu addysgu a gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg.

Parhau i gefnogi cydweithredu ar bob lefel o arweinyddiaeth er mwyn sicrhau bod pob arweinydd yn cyflawni ei botensial.

Parhau i weithredu strategaethau rhanbarthol i blant sy'n fregus i ddysgu, gan ganolbwyntio ar gynhwysiant, lles emosiynol, presenoldeb ac unrhyw anghenion dysgu ychwanegol i gael effaith gadarnhaol ar eu cynnydd a'u lles.

Parheir i ddatblygu ein gwaith mewn clystyrau, cynghreiriau a phontio rhwng sectorau i wella ansawdd a datblygu agenda Cwricwlwm i Gymru.

Mae rhaglen lawn o hyfforddiant ANG cenedlaethol mewn lle y tymor hwn (6 sesiwn gwahanol). Cyfoethogir hyn ymhellach trwy hyfforddiant rhanbarthol tymor nesaf. Sicrheir cysondeb a chydweithredu trwy gyfarfodydd rheolaidd gyda chyd-weithwyr consortia yn genedlaethol, a rhennir negeseuon allweddol yn rhanbarthol mewn cyfarfodydd lleol rheolaidd.

Gwneir cynnydd da gyda'r rhaglenni hyfforddiant ANG, GA a MS cenedlaethol, fel yn y ffigurau a ganlyn:

- 216 o ANG GwE wedi mynychu Sesiwn 1 (oddeutu 72% o garfan eleni)
- 78 o Wirwyr Allanol GwE wedi mynychu hyfforddiant (oddeutu 92% o'r GA sydd yn gweithio yng nghonstoriwm GwE)
- 62 o Fentoriaid Sefydlu GwE wedi mynychu Sesiwn 1

Cefnogir ANG yn gyson ar draws y rhanbarth, gan gynnwys trwy eu mynediad at ddysgu proffesiynol. Credwn fod gwelliant yn y Cymorth/arweiniad a ddarperir i ANG sy'n cyflawni cyfnod Sefydlu trwy waith cyflenwi byrdymor, a hynny o ganlyniad i adnabod hyn yn gynnar. O ran yr ANG sy'n cyflawni cyfnod Sefydlu trwy waith cyflenwi byrdymor gwelwyd cynnydd o 30% yn y nifer sydd yn mynychu hyfforddiant ANG.

Cynhaliwyd cyfarfodydd achredu. Mae CGA wedi darparu canllawiau pellach a chymau nesaf. Cyflwynir rhaglenni ADY AGA yn llawn ym mis Mawrth 2023 i'w hachredu o fis Medi 2024; mae'n bosib mai hon fydd rhaglen ADY AGA gydnabyddedig gyntaf Cymru. Mae cyfarfodydd efo LIC yn parhau er mwyn cael cyngor perthnasol a sicrhau bod rhaglenni yn cyd-fynd â blaenoriaethau cenedlaethol ar gyfer dysgwyr bregus ac ADY. Ffocws dogfennau a ddatblygir ar hyn o bryd yw gwneud y rhaglenni yn gydnaws â meini prawf achredu a'r Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth.

Mae cysoni a chydweithredu pellach yn parhau - mae staff allweddol wedi cael cyfarfodydd a dysgu proffesiynol ar y cyd. Mae 11 o aelodau staff GwE wedi cyflwyno sesiynau ar raglenni AGA CaBan y tymor hwn; roedd y rhain yn cynnwys darlithoedd a gweithdai ar-lein ac wyneb yn wyneb, a phrif ddarlith. Ffocws y rhain oedd addysgeg, y Cwricwlwm i Gymru, Hawliau Dynol a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg, sgiliau digidol, dylunio a chynllunio cwricwlwm, llythrennedd a rhifedd. Mae sesiynau pellach ar y gweill. Mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth GwE CaBan wedi'i ddiweddarau i ystyried gwaith diweddar. Mae sesiynau diweddarau, Dysgu Proffesiynol a rhannu gwybodaeth bellach ar y gweill drwy gydol y flwyddyn. Mae'r rhain yn cynnwys Estyn lle bo'n briodol, er enghraifft trwy gyfarfodydd ymgysylltu â rhanddeiliaid.

Bu staff GwE yn rhan o gyfarfodydd sicrhau ansawdd CaBan - mae cyfleoedd ar y gweill trwy gydol y flwyddyn academaidd i sicrhau ansawdd a chyfoethogi ansawdd ar y cyd, er enghraifft astudiaethau gwersi a monitro mewn ysgolion arweiniol.

Cryfheir cysondeb rhanbarthol trwy gydweithredu cadarn rhwng GwE a CaBan - mae'n sicrhau dull cyffredin yng nghyd-destun ymchwil a dysgu proffesiynol, a gwell integreiddiad fel sefydliad sy'n dysgu ar draws y rhanbarth. O ganlyniad i ddulliau diwylliannol cyson y ddau sefydliad, caiff athrawon fynediad at uwchsgilio cyfoes ac ystyrlon wrth iddynt symud ymlaen yn eu gyrfa, ac mae rhaglenni a dysgu yn benodol i anghenion unigryw y rhanbarth, yn ogystal ag ymateb i flaenoriaethau cenedlaethol.

Mae'r cydweithio â'r BA yn parhau trwy gyfarfodydd partneriaeth rheolaidd. Mae'r ddarpariaeth wedi'i diweddarau a'i gwella i gynnwys cyllid pellach i fyfyrwyr cyfrwng Cymraeg mewn lleoliadau uwchradd. Mae rhannu gwybodaeth wedi digwydd ac mae gweithgarwch pellach ar y gweill i ddiweddarau rhanddeiliaid. Gall myfyrwyr gymhwyso fel athrawon mewn amrywiol ffyrdd, gan gynnwys rhaglenni seiliedig ar waith drwy'r BA yn ogystal â'r llwybr

traddodiadol i AGA.

Y camau nesaf:

- Mae llwybrau cyson ar gyfer dysgu proffesiynol wrthi'n cael sylw a'u mapio, mae angen gwaith pellach yn y maes hwn. Wrthi'n gweithio ar lunio rhaglen ANG Ranbarthol i'w chyflwyno yn ystod tymor 2 a 3.
- Parhau â'r broses achredu ar gyfer llwybrau ADY AGA gan gynnwys cydweithio â CGA a LIC, yn ogystal ag ysgolion arweiniol trwy gyfarfodydd rhanddeiliaid a datblygu rhaglenni.
- Mae cyfleoedd pellach ar y gweill ar gyfer dysgu proffesiynol ar y cyd er mwyn sicrhau cydlyniaeth a chysondeb rhwng sefydliadau, gan gynnwys sicrhau ansawdd a chyfoethogi ansawdd ar y cyd.
- Diweddarau rhanddeiliaid er mwyn sicrhau cysondeb a chydweithio pellach.

DIGIDOL

Datblygu arweinyddiaeth ddigidol mewn ysgolion rhanbarthol

Mae'r rhaglen hwyluswyr digidol yn parhau i ddatblygu. Cynhaliwyd sesiwn briffio cyntaf y flwyddyn academaidd yn mis Medi ble gosodwyd yr amcanion ar gyfer eleni. Roedd yr adborth yn gadarnhaol ac mae ymdeimlad cyffredinol bod y gwaith cydweithio o fewn y clystyrau yn cychwyn datblygu momentwm. Yn dilyn adolygiad diweddar o'r rhaglen, nododd 84% o'r clystyrau a oedd yn bresennol eu bod wedi cychwyn ar y gwaith yn eu clwstwr, gyda 65% yn nodi eu bod wedi gallu cynnal sawl cyfarfod. Nododd nifer bod sefydlu gweithgor yn y clwstwr wedi bod yn heriol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf gyda nifer o heriau mewn perthynas â Covid a phroblemau staffio yn ei gwneud yn anodd iawn sicrhau ymrwymiad ysgolion i'r rhaglen. Er gwaetha'r heriau, rydym yn hyderus bod y rhaglen wedi symud yn ei blaen yn llwyddiannus. Mewn ymateb i hyn, byddwn yn cynnig mwy o gefnogaeth unigol i hwyluswyr digidol / clystyrau er mwyn sicrhau bod y gwaith yn mynd rhagddo yn effeithiol. Mae nifer o glystyrau wedi llwyddo i wreiddio'r rhaglen yn llwyddiannus yn eu clwstwr ac yn enghraifft o weithgorau sy'n gweithredu'n effeithiol yn ystod camau cyntaf y rhaglen. Mae rhai o'r hwyluswyr digidol hefyd wedi cyfrannu i'r cynnig dysgu proffesiynol eleni. Oherwydd newid rolau a swyddi, mae 16 o hwyluswyr newydd wedi ymgymryd â'r rôl yn ystod mis Medi a byddwn yn cyfarfod â'r unigolion hyn er mwyn eu cefnogi i ymgymryd â'u dyletswyddau cyn gynted ag y bo modd.

Darparu rhaglen o ddysgu proffesiynol i ddatblygu cyfleoedd i godi safonau mewn cymhwysedd digidol drwy Hwb.

Cynnig dysgu proffesiynol digidol - mae 275 o ymarferwyr wedi cofrestru i ddod i sesiynau hyfforddi. Cynhaliwyd hyfforddiant i arweinwyr digidol yn ystod mis Medi. Diwrnod cyntaf rhaglen 2-ddiwrnod oedd hwn, a oedd yn canolbwyntio ar elfennau ymarferol arwain y maes digidol mewn ysgolion. Mynychwyd y sesiwn gan 46 o arweinwyr digidol ar hyd y rhanbarth. Cynhelir Diwrnod 2 ym mis Tachwedd, a bydd carfan arall o arweinwyr yn cychwyn ym mis Ionawr 2023. Bwriad y rhaglen hon yw datblygu capasiti arweinyddol o fewn y clystyrau a bod rhagor o unigolion wedi'u huwchgilio i gefnogi gwaith yr hwyluswyr digidol.

Gwreiddio 360 Digi Cymru fel prif adnodd hunanarfarnu dysgu digidol y rhanbarth.

Mae 226 o ysgolion y rhanbarth bellach wedi cofrestru ar system hunanwerthuso dysgu digidol, 360 Digi Cymru. Mae 105 o ysgolion wedi ailymweld â'r system er mwyn diweddarau eu gwerthusiad. Rydym yn parhau i annog ysgolion i ymgysylltu â'r adolygiad hwn. Rydym wedi recordio pecyn o weminarau i sicrhau bod cefnogaeth ar gael ar alw i ysgolion allu ymgysylltu. Fel rhan o'r rhaglen hwyluswyr digidol mae hwyluswyr yn gyfrifol am annog y defnydd o'r system hunanwerthuso a gofyn i bob ysgol yn eu clwstwr gwblhau'r adolygiad dros y tymor nesaf. Bydd y data cael ei drafod ar lefel clwstwr er mwyn dod o hyd i gryfderau o fewn y clwstwr yn ogystal ag agweddau cyffredin i'w datblygu.

MATHEMATEG A RHIFEDD

Cymorth pwrpasol i ysgolion sy'n destun pryder

Cynradd ac Uwchradd

Parhawyd i ddarparu cymorth pwrpasol i'r ysgolion yn y rhanbarth y bernir sydd 'mewn risg' neu mewn categori ESTYN. Mae hyn wedi arwain at gynllunio'n well ar gyfer dysgu ac addysgu Mathemateg a dealltwriaeth well o sut mae rhifedd yn cefnogi'r dysgu ar draws y cwricwlwm. Mae ymweliadau/cyfarfodydd rheolaidd a niferus ag ysgolion wedi golygu hyfforddi staff, rhoi cymorth gyda chynllunio ac asesu cynnydd dysgwyr a sut i olrhain hyn i symud dysgwyr ymlaen a llywio eu darpariaeth, monitro effaith y gweithgareddau hyd yma a rhannu adnoddau sy'n berthnasol i anghenion staff/dysgwyr y lleoliad wrth iddynt symud tuag at ddiwygiadau'r Cwricwlwm i Gymru. Daeth ceisiadau newydd am gymorth pwrpasol i law gan YCG unigol fel rhan o'u cynlluniau cymorth ar gyfer ysgolion.

Y cymorth rhanbarthol ar hyn o bryd a'r CiG

Cyfarfod rhwydwaith lleol i Benaethiaid Mathemateg (6 a 8 Gorffennaf)

Canlyniad hyn yw ysgolion yn rhannu arferion da, cydweithio ar ymgyfarwyddo â MDAph Mathemateg a Rhifedd, cael gwell dealltwriaeth o'r pum hyfedredd mathemategol a'r goblygiadau addysgegol. Mae gan ysgolion ddealltwriaeth gliriach o'r camau angenrheidiol nesaf ar y daith i weithredu'r CiG yn llawn.

Asesiadau Personol

Mae YCG wedi parhau i gefnogi ysgolion Cynradd, Uwchradd ac Arbennig y rhanbarth ar ddefnyddio'r Asesiadau Personol Ar-lein yn effeithiol. Mae hyn wedi cynnwys hyfforddiant pwrpasol a rhannu canllawiau Llywodraeth Cymru. Mae hyn wedi sicrhau bod gan ysgolion yr wybodaeth ddiweddaraf o ran canllawiau ac arferion effeithiol.

Pecyn sgiliau rhif sylfaenol

Cynhyrchwyd pecyn 'Sgiliau Rhif Sylfaenol', sy'n cynnwys adnoddau dosbarth cyfan ac adnoddau unigol y gellir eu haddasu yn ôl anghenion dysgwyr ar draws y continwmm. Mae ar gael yn Gymraeg a Saesneg ac yn cynnwys adran atebion. Rhydd yr adnoddau gyfle i ddysgwyr atgyfnerthu ac adolygu sgiliau sydd yn sgiliau allweddol i'w datblygu ar draws y continwmm, gan sicrhau bod dysgwyr yn rhugl yn y maes hwn. Mae'r adnoddau i'w gweld mewn Dosbarth Google, ac fe'u rhannwyd ag amrywiol ysgolion i'w treialu. Mae'n rhy gynnar i fesur yr effaith hyd yma; bydd gwerthuso yn digwydd tymor nesaf cyn eu rhannu'n rhanbarthol.

Gweithdy Mathemateg Cynradd/Uwchradd Tymor y Gwanwyn

Cyflwynwyd cynlluniau i'r UDA ar gyfer trefnu gweithdy Mathemateg Cynradd/Uwchradd rhanbarthol yn nhymor y gwanwyn, ac fe'u cymeradwywyd. Mae siaradwyr gwadd a lleoliad wedi'u trefnu yn unol â chyllideb y Cynllun Busnes Cynradd ac Uwchradd. Amcanion y gweithdy yw hyrwyddo cydweithio ar draws y continwmm, datblygu addysgeg effeithiol a sicrhau rhannu negeseuon clir a chyson yn rhanbarthol.

Gweithgorau Ymchwil ac Arloesi mewn Mathemateg

Cyflwynwyd cynlluniau i'r UDA ar gyfer creu gweithgorau ymchwil ac arloesi i edrych ar un o'r themâu a ganlyn, i gyd-fynd â gwaith parhaus y rhwydweithiau rhanbarthol CiG:

- Defnyddio adnoddau diriaethol a chynrychioliadau yn effeithiol
- Defnyddio strategaethau datrys problemau yn effeithiol
- Defnyddio cwestiynu a gwahaniaethu yn effeithiol
- Defnyddio'r hyfedreddau i gynllunio ar gyfer cynnydd
- Pontio llwyddiannus mewn mathemateg rhwng yr ysgol gynradd a'r ysgol uwchradd

Nod y gweithgorau hyn yw hwyluso cyfleoedd i ymarferwyr:

- Rannu a thrafod arferion da ar draws y continwmm
- Ymgyfarwyddo ag ymchwil berthnasol
- Cydweithio ar gynllunio sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- Adolygu a gwerthuso arferion sydd wedi'u treialu
- Ehangu a dyfnhau dealltwriaeth o FDaPh Mathemateg a Rhifedd

CaBan/Prifysgol Bangor Medi 2022

Cyflwynodd yr YCG Mathemateg a Rhifedd Cynradd bedair darlith - cyflwyniad i FDaPh Mathemateg a Rhifedd i fyfyrwyr TAR cyfrwng Cymraeg (tua 27 myfyriwr). Roedd y sesiynau hyn yn gymorth i ymarferwyr newydd gael dealltwriaeth well o'r pum hyfedredd mathemategol ac o addysgeg effeithiol mewn mathemateg er mwyn gallu cyflwyno'r CiG yn y dosbarth yn ystod y flwyddyn addysgol hon.

SAESNEG A LLYTHRENNEDD

Darparu cymorth pwrpasol i ysgolion sy'n achosi pryder, fel bod modd iddynt yrru eu taith welliant eu hunain. Cefnogi ysgolion i ddeall diwygiadau'r cwricwlwm a'u gweithredu.

Cynradd:

Bodlonwyd pob atgyfeiriad am gymorth pwrpasol i ysgolion sy'n destun pryder/sydd angen gwneud gwelliannau penodol mewn darpariaeth iaith a llythrennedd, gyda chymorth naill ai wedi'i gwblhau neu'n parhau.

Mae datblygu darpariaeth gwricwlwm ar gyfer y CiG wedi parhau yn y rhwydweithiau ILlCh lleol a rhanbarthol, a

rhannwyd arferion effeithiol ysgolion rhwydwaith penodol mewn DP rhanbarthol a chenedlaethol ar y CiG.

Comisiynwyd ysgolion sydd ag arferion effeithiol i ddarparu cyflwyniadau addysgegol/adnoddau llythrennedd sylfaenol i ategu pecynnau DP ar lythrennedd sylfaenol, a byddant ar gael diwedd tymor yr hydref/gwanwyn 2022/23.

Uwchradd:

Mae'r tîm wedi rhoi sylw i geisiadau penodol gan ysgolion a darparu cymorth.

Hyfforddiant Adeiladu Pŵer Darllen wedi parhau - cyfeiriwyd at effaith hyn mewn adroddiad Estyn yn ddiweddar. Mae hyfforddiant ychwanegol wedi ei roi i bob ysgol ym mis Gorffennaf 2022. Cynhaliwyd gyfforddiant *Talk the Talk* ym mis Gorffennaf 2022 i athrawon newydd gymhwyso/wedi cymhwyso'n ddiweddar. Mae datblygu darpariaeth CiG yn cael ei drafod y rhwydweithiau ILlCh rhanbarthol a lleol.

Mae cynlluniau a rhai dyddiadau bellach mewn lle ar gyfe sgiliau sylfaenol penodol i lythrennedd. Mae DP mewn lle ar gyfer tymor yr hydref/gwanwyn 2022/23, ar y cyd â chyd-weithwyr 3-8, 8-11 a 11-16.

Y GYMRAEG A LLYTHRENNEDD

Rhwydweithiau Y Gymraeg

Yn ystod Chwarter 2, cynhaliwyd Cyfarfod Rhwydwaith 'Ar alw' (Teams) i Arweinwyr y Gymraeg (ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) yn dilyn hyfforddiant DPP CBAC er mwyn cadarnhau negeseuon pwysig a chael cyfle i rannu camau gweithredu dilynol. Mae trefniadau ar y gweill ar gyfer cynnal Cyfarfod Rhwydwaith Arweinwyr y Gymraeg (ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) mewn ysgol 'letyol', yn ogystal â threfnu cyfarfod tebyg i Arweinwyr y Gymraeg (ysgolion cyfrwng Saesneg) yn ystod Chwarter 3. Gwnaed trefniadau hefyd i gynnal cyfarfod rhwydwaith Cydlynwyr Llythrennedd (ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog) yn ystod Chwarter 3. Sefydlwyd rhwydwaith o gefnogaeth rhwng adrannau y Gymraeg tair o ysgolion cyfrwng Saesneg y rhanbarth, a bydd y model hwn yn cael ei ddatblygu eto yn ystod Chwarter 3.

Gweithdai ymgynghori a gweithgorau cenedlaethol

Yn ystod Chwarter 2, anogwyd arweinwyr y Gymraeg y rhanbarth i fynychu gweminarau ymgynghori (e.e. Gweminar Ymgynghoriad MDaPh ILlCh – Cymwysterau Cymru) yn ogystal â pharhau i annog a hwyluso aelodaeth arweinwyr ar weithgorau cenedlaethol (e.e. Gweithgor Lefel Pwnc Y Gymraeg – Cymwysterau Cymru) er mwyn sicrhau bod llais y rhanbarth i'w glywed yn y sgysiau cenedlaethol hyn. Bydd cyfarfodydd i annog a hwyluso ymatebion i arolwg Cymwysterau Cymru o'r cynigion dylunio ar gyfer y cyrsiau TGAU newydd (Cymwys ar Gyfer y Dyfodol) yn ystod Chwarter 3.

Gweithdai 'Cynhadledd Ranbarthol GwE – Medi 2022'

Cafwyd cyfraniad gan arweinwyr dwy o Adrannau y Gymraeg ysgolion y rhanbarth i ddau o'r gweithdai a gynhaliwyd yn ystod 'Cynhadledd Ranbarthol GwE – Medi 2022'. Mynychwyd y gweithdai hyn gan Benaethiaid a Swyddogion yr Awdurdodau ar draws y rhanbarth.

Prosiect 'Ein Llais Ni' Yn ystod Chwarter 2 cyfrannodd un o Adrannau y Gymraeg ysgolion uwchradd y rhanbarth a fu'n rhan o'r prosiect 'Ein Llais Ni' eleni tuag weithdy'r prosiect a gynhaliwyd yn ystod 'Cynhadledd Ranbarthol GwE'. Bydd nifer o ysgolion uwchradd eraill y prosiect yn cyfrannu tuag at y digwyddiad 'Ein Llais Ni – Datblygu Siaradwyr y Dyfodol' a gynhelir yn ystod Chwarter 3, yn ogystal â chyfrannu at adroddiad ymchwil y prosiect a'r adnodd hyfforddiant DPP a gyflwynir i Lywodraeth Cymru ac a rennir yn rhanbarthol ac yn genedlaethol yn ystod Chwarter 3.

Y Siarter Iaith Uwchradd

Bu i nifer o arweinwyr y Gymraeg y rhanbarth fynychu cyfarfod rhwydwaith cenedlaethol y Siarter Iaith Uwchradd a gynhaliwyd yn ystod Chwarter 2 gan greu cysylltiadau cenedlaethol. Cynhelir cyfarfod nesaf y Siarter Iaith Uwchradd ym mis Ionawr 2023, a'r gobaith yw y bydd cynrychiolaeth o ysgolion y rhanbarth yn cyfrannu tuag at y cyfarfod cenedlaethol hwn.

Design Space – Dylunio ar gyfer y Gymraeg CiG

Yn dilyn cydweithio â'r YCG Ieithoedd Rhyngwladol (gweler Cynllun Busnes IRh/Dyfodol Byd-eang), trefnwyd gweithdai dylunio cwricwlwm ar gyfer ieithoedd o fewn MDaPh ILlCh fel rhan o ddyluniad cwricwlwm ysgol gyfan

dan arweiniad yr Athro Jenny Eddy o Coleg Queens, Efrog Newydd i ysgolion uwchradd y rhanbarth. Mynychwyd y gweithdai gan gynrychiolaeth o adrannau y Gymraeg ysgolion cyfrwng Cymraeg, dwyieithog a chyfrwng Saesneg. Bydd gwaith yr ysgolion sy'n rhan o'r prosiect arloesol hwn yn parhau'n ystod Chwarter 3 a 4.

Athrawon ANG

Yn ystod Chwarter 2, cyfrannwyd tuag at sesiwn hyfforddiant ar-lein yn cyflwyno'r Gymraeg (fel elfen fandadol CiG) ar gyfer athrawon ANG mewn ysgolion cyfrwng Saesneg un o ALI y rhanbarth.

Canolfan Cefnogaeth GwE

Mae'r gwaith o ddatblygu tudalennau'r Gymraeg ar Ganolfan Cefnogaeth GwE yn parhau a'r nod yw y bydd y llwyfan hwn yn plethu â llwyfannau digidol 'byw' Teams a Google Classroom, gyda'r naill yn gartref parhaol a'r llall yn llwyfan datblygol. Mae'r cylchlythyr 'O'r Stordy' yn arf ychwanegol i rannu gwybodaeth ag arweinwyr ar draws y rhanbarth a bydd fersiwn ddwyieithog o'r cylchlythyr ar gyfer yr ysgolion uwchradd cyfrwng Saesneg i'w rannu yn ystod Chwarter 3.

GWYDDONIAETH

Cyflawni'r Cwricwlwm i Gymru

Darparu dysgu proffesiynol a chymorth ac arweiniad pwrpasol i ysgolion a lleoliadau gyda MDAph Gwyddoniaeth a Thechnoleg, i'w helpu i weithredu'r cwricwlwm newydd yn y maes hwn.

Darparwyd cymorth pwrpasol i bob adran sydd wedi gofyn am gymorth gyda CiG - mae aelodau'r adrannau hyn yn datblygu eu dealltwriaeth o'r fframwaith CiG yng nghyd-destun Gwyddoniaeth a Thechnoleg. Mae ysgolion a gafodd gymorth, ac sydd yn gweithredu'r CiG ym mis Medi 2023, yn dechrau cynllunio unedau gwaith.

Darparu rhwydweithiau rhanbarthol a lleol i arweinwyr ac athrawon MDAph Gwyddoniaeth a Thechnoleg, gydag arweiniad pendant ar ddylunio a chynllunio'r cwricwlwm, asesu a chynnydd.

Cynhaliwyd rhwydweithiau lleol ym mhob awdurdod lleol yn ystod chwarter 1, a byddant yn ailddechrau yn ystod chwarter 3. Rhannwyd enghreifftiau ac adnoddau gan y grwpiau ac maent ar gael i ysgolion eraill ar-lein (gan gynnwys ysgolion nad ydynt yn rhan o rwydwaith), ac maent yn ddwyieithog. Mae'r adnoddau hyn yn sbarduno trafodaethau a syniadau i ysgolion eu hystyried.

Helpu ysgolion a'u hadrannau Gwyddoniaeth i sicrhau bod eu dealltwriaeth o elfennau'r Cwricwlwm i Gymru yn datblygu, gan gynnwys cymhwyso a datblygu'r sgiliau trawsgwricwlaidd, y sgiliau cyfannol a themâu trawsgwricwlaidd o fewn Gwyddoniaeth.

Datblygwyd gwefan MDAph Gwyddoniaeth a Thechnoleg a'i chyfieithu i'r Gymraeg - mae'r wefan yn cefnogi ysgolion ac adrannau i ystyried y syniadau/themâu mawr mewn Gwyddoniaeth a Thechnoleg a gwahanol dulliau o gynllunio ar gyfer dysgu. Rhannwyd y ddolen i'r wefan â phob ysgol. Wrthi'n datblygu enghreifftiau o ddull thematig o integreiddio sgiliau trawsgwricwlaidd a sgiliau cyfannol.

Yn ystod chwarter 2 bu HPS yn gweithio efo MAGNOX o'r Awdurdod Datgomiynu Niwclear (NDA) i ddatblygu cyfleoedd ymgysylltu â busnes i ysgolion, a hynny fel rhan o ddatblygu cyfleoedd addysg gyrfaoedd a phrofiadau sy'n gysylltiedig â gyd gwaith (CWRE) fel thema drawsgwricwlaidd yn y CiG. Bydd y gwaith hwn yn parhau er mwyn sefydlu ymweliadau ysgol â'r cyfleusterau, a llysgenhadon STEM i ysgolion.

Asesu ac Atebolrwydd

Cefnogi ysgolion a'u hadrannau Gwyddoniaeth i ddatblygu eu dealltwriaeth o gynnydd ac asesu.

Cefnogi ysgolion ac arweinwyr Gwyddoniaeth i werthuso a chyfoethogi eu darpariaeth ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru.

Roedd yr ail ddigwyddiad dysgu proffesiynol ar FDaPh Gwyddoniaeth a Technoleg yn canolbwyntio ar ddeall a chynllunio ar gyfer cynnydd. Cafwyd adborth cadarnhaol iawn o'r hyfforddiant hwn, ac mae'r adnoddau cefnogol ar y wefan Gwyddoniaeth a Thechnoleg wedi galluogi athrawon i ddatblygu ymhellach eu dealltwriaeth o gynnydd mewn dysgu a rôl y disgrifiadau dysgu wrth gynllunio ar gyfer dysgu.

Bwriedir datblygu hyn ymhellach yn Ch3 trwy HMS Sirol ac ymweliadau cefnogi ysgol.

Gwella Addysgu

Datblygir cydweithio, gweithio rhwng ysgolion a rhannu arferion gorau drwy gyfrwng rhwydweithiau rhanbarthol MDAph Gwyddoniaeth a Thechnoleg. Mae ysgolion sydd yn rhan o'r rhwydweithiau wedi magu profiad a dealltwriaeth werthfawr drwy weithio gyda'i gilydd a rhannu syniadau ar gyfer cynllunio'r dysgu ac ystyriaethau

addysgegol. Rhennir y gwaith hwn ar Ganolfan Cefnogaeth GwE i ysgolion eraill fynd ato. Yn ystod Ch3 datblygir rhwydweithiau athrawon arbenigol, yn enwedig mewn Technoleg (DHSB 2) a Meddylfryd Cyfrifiadurol (DHSB 6).

Datblygu gwefan TANIO - yn dilyn prosesau sicrhau ansawdd pellach bydd PowerPoints ac adnoddau eraill yn cael eu trosi yn dudalennau HTML fel bod defnyddio'r wefan yn fwy rhwydd a chyflym. Datblygir adnoddau Gwyddoniaeth Unigol TGAU, a bydd cardiau fflach dwyieithog i wella adalw Gwyddoniaeth AA1 ar gael i fyfyrwyr yn ystod chwarter 3. Gwelwyd nifer sylweddol o ymwelwyr â'r wefan a lawrlwythiadau dros gyfnod yr arholiadau, sydd yn dangos bod yr adnoddau yn cael eu defnyddio'n eang ar draws y rhanbarth.

Cefnogi Arweinyddiaeth

Mae ymweliadau ysgol yn parhau i gefnogi Arweinwyr Canol efo hunanarfarnu, adnabod blaenoriaethau ar gyfer gwelliant, arfarnu ansawdd y ddarpariaeth a'r dysgu a'r addysgu.

OEDRAN 3-8

Darparu cymorth pwrpasol i ysgolion sy'n achosi pryder, fel bod modd iddynt yrru eu taith welliant eu hunain. Gwella ymhellach y ddarpariaeth a chynnydd disgyblion ym mhob ysgol yn y rhanbarth wrth baratoi at y Cwricwlwm i Gymru a'i weithredu.

Defnyddio strategaethau asesu ffurfiannol yn dda, neu'n well, ym mhob ysgol

Datblygu cydweithio ar draws sectorau a rhannu arferion da o ran asesu

Datblygu cydweithio ar draws sectorau ar bontio a rhannu arferion da

Sicrhau cysondeb negeseuon i ysgolion o ran y cwricwlwm, asesu a dysgu ac addysgu mewn rhwydweithiau traws-sector, a'r hyfforddiant a'r cymorth a ddarperir gan GwE.

Darparwyd cymorth pwrpasol i ysgolion sy'n destun pryder ar draws y rhanbarth (gweler data ALL). Mae bron pob ysgol sy'n destun pryder yn gwneud cynnydd da yn erbyn y camau gweithredu a gytunwyd, a staff a rhanddeiliaid yn uwchsgilio yn ystod y broses. Mae'r cymorth yn datblygu dealltwriaeth ymarferwyr o egwyddorion ac addysgeg Dysgu Sylfaen ac yn cael effaith ar gynnydd dysgwyr.

Darparwyd rhwydwaith rhanbarthol i ymarferwyr ac YCG, yn rhannu arweiniad gan LC ar drefniadau asesu Medi 2022 wrth dderbyn i'r cyfnod dysgu sylfaen. Mae hyn wedi cynnwys strategaethau i sicrhau pontio ac asesiadau effeithiol, gan gynnwys arsylwi yn erbyn gofynion statudol a phroffiliau un dudalen. Rhannwyd negeseuon allweddol i helpu gyda phontio i'r Meithrin.

Cyflwynwyd hyfforddiant pwrpasol i ysgolion unigol a chlystyrau ar agweddau penodol ar y cwricwlwm. Mae hyn wedi uwchsgilio staff o ran y continwmm 3-11 yng nghyd-destun ymestyn a dyfnhau sgiliau o fewn y profiadau dysgu a'r amgylchedd.

Ymarferwyr ac YCG yn cyd-gyflwyno gweithdai gwaith coed i glystyrau, i ddangos effaith y ddarpariaeth Gwaith Coed ar ddatblygu sgiliau ar draws MDaPh, sgiliau trawsgwricwlaidd a sgiliau cyfannol. Mae astudiaethau achos a rannwyd yn dangos ffyrdd effeithiol o arsylwi ac asesu drwy brofiadau bywyd go iawn sydd yn cael effaith gadarnhaol ar gynnydd a lles disgyblion yn gyffredinol.

Trawstoriad o ysgolion ar draws y rhanbarth, 4 o bob ALL, yn rhan o brosiect ymchwil '*Communication Friendly Spaces Approach*'. Mae ymarferwyr yn myfyrio ac yn adolygu eu hamgylchedd dysgu tu mewn a thu allan. Mae ysgolion wedi cynnal awdit o'u hamgylcheddau a myfyrio ar effaith eu darpariaeth ar ddysgwyr, yn unol â'r canllawiau Galluogi Dysgu.

AMCAN 3 - ARWEINYDDIAETH

Cefnogi arweinwyr ysbrydoledig sy'n cydweithio i godi safonau. Cynnwys darpar arweinwyr a rhwydweithiau proffesiynol

ARWEINYDDIAETH

Rhoi mynediad at ystod o ddysgu proffesiynol yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, gan gynnwys mynediad at gymell a mentora i bob ymarferydd addysg mewn ysgolion a lleoliadau sydd yn briodol i'w rôl a'u cyfrifoldeb yn

unol â safonau proffesiynol.

Dysgu Proffesiynol Cenedlaethol, Rhaglenni Arweinyddiaeth Cenedlaethol i Athrawon/Penaethiaid

Gan bod carfanau 2021-22 ar fin cwblhau eu rhaglenni datblygu, bu'r tîm yn gweithio ar recriwtio niferoedd cynaliadwy o ymgeiswyr sydd â phrofiad priodol ar draws y rhanbarth ar gyfer carfanau 2022-23. Hyd yma, mae nifer yr ymgeiswyr o safon yn galonogol.

Yn ôl gwaith monitro ac arfarnu anffurfiol yn seiliedig ar drafodaethau'r tîm darparu, mae pob rhaglen yn parhau i gael effaith dda ar hyder a gallu arweinwyr i gyfrannu at system gydweithredol a hunanwella. Yn ôl trafodaethau efo aelodau a'u rheolwyr llinell, mae'r rhaglenni yn cyfrannu'n gyson i ddatblygu ymarferwyr hunanfyfyrion sydd yn cymryd mwy o gyfrifoldeb am eu dysgu proffesiynol a datblygu eu gyrfa, ac maent yn datblygu ymhellach eu dealltwriaeth o'u rôl arweinyddiaeth, yn enwedig o ran gweithredu'r CiG yn llwyddiannus.

Mae'r rhaglenni yn parhau i sicrhau bod aelodau'r rhaglenni yn myfyrio'n llwyddiannus ar eu harferion proffesiynol fel arweinwyr ysgolion yn erbyn y Safonau Arweinyddiaeth Cenedlaethol.

Mae aelodau wedi'u huwchsgilio a'u grymuso i arwain a chefnogi cyd-weithwyr yn eu lleoliadau, gan gryfhau'r capasiti arweinyddiaeth yn eu hysgolion.

Mae'r Llwybr Arweinyddiaeth yn hwyluso dysgu proffesiynol priodol i arweinwyr ar bob lefel, sydd yn cefnogi eu datblygiad i'r cam nesaf yn eu gyrfa.

Mae'r holl raglenni yn cael eu diweddarau yn briodol i gadw at yr agenda genedlaethol a rhoi sylw i faterion yn ymwneud ag effaith y pandemig. Mae hyn yn digwydd ar lefel genedlaethol a rhanbarthol.

O ran y newidiadau yn y Rhaglen i Benaethiaid Newydd a Phenaethiaid Dros Dro, mae'r ddarpariaeth sefydlu ar gyfer Penaethiaid newydd ar draws y rhanbarth bellach yn fwy cyson, cefnogol ac effeithiol.

LLYWODRAETHWYR

Caiff Cyrff Llywodraethu gefnogaeth effeithiol wrth benodi ar lefel Pennaeth ac UDA, yn unol â phrotocol GwE.

Yn rhan o'r cymorth parhaus ar gyfer Dysgu Proffesiynol i Lywodraethwyr, gwnaed cyflwyniadau ar draws y rhanbarth gyda'r nod o gyflwyno fframwaith Cwricwlwm i Gymru i Lywodraethwyr. Cafwyd niferoedd da yn sesiynau pob Awdurdod Lleol.

Nid oedd angen darparu hyfforddiant cyn-arolygiad yn ystod y chwarter hwn. Roedd cymorth ychwanegol ar gael i ysgolion mewn categori. Nawr bod arolygiadau ar y gweill, bydd cynrychiolwyr GwE yn gweithio gydag ysgolion i sicrhau bod Llywodraethwyr yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau o ran paratoi at arolygiad.

CYNGHREIRIAU/RHWYDWEITHIAU/CLYSTYRAU

Cydweithio ag arweinwyr ysgolion ar bob lefel i wreiddio ymhellach gyfraniad:

- y clystyrau cynradd ac uwchradd
- cynghreiriau uwchradd
- rhwydweithiau rhanbarthol

wrth fynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol a rhanbarthol.

Sicrhau bod Cyrff Llywodraethu yn ymwybodol o bwysigrwydd cydweithio cynghrair/clwstwr, yn arbennig felly gan ei fod yn gysylltiedig â datblygu'r CiG.

Mae un o linynnau allweddol y ddogfen a gyhoeddwyd yn ddiweddar, sef: *Canllawiau Gwella Ysgolion: Fframwaith ar gyfer Gwerthuso, Gwella ac Atebolrwydd*, yn rhoi hwb newydd i'r gwaith cydweithredol gydag arweinwyr ysgol ar bob lefel i fynd ati i wreiddio cyfraniad y clystyrau cynradd/uwchradd a'r cynghreiriau uwchradd. Wrth symud ymlaen, yr hyn a fydd yn cynnal ein hymdrechion ac yn sicrhau bod y newid diwylliannol yn cael mwy o afael ac effaith yw'r disgwyliad cenedlaethol i ysgolion weithio'n effeithiol gyda chymheiriaid ar arfarnu, cynllunio gwelliant a datblygu dull gweithredu a dealltwriaeth gyffredin o gynnydd dysgwyr.

Mae hyfforddiant EDT/y RHPY (SPP) wedi parhau, a chyflwynwyd clystyrau/cynghreiriau newydd i'r model a chynigiwyd sesiwn diweddar i'r rheiny a oedd eisiau ailgydio wedi cyfnod Covid.

O fis Medi 2022, canolbwyntir yn bennaf ar bontio gyda'r clystyrau cynradd/uwchradd a gweithio tuag at ddealltwriaeth gyffredin o 'gynnydd' a chymhwyso hyn.

Mae bron pob ysgol ar draws pob sector wedi gweithio'n effeithiol gyda chynghreiriau a chlystyrau lleol. Y ffocws pennaf oedd cydweithio fel clystyrau ar y CiG a chyfrannu at weithgareddau arfarnu a chynllunio gwelliant. Cryfhawyd eu gwaith gan gyfraniadau'r Rhwydweithiau MDaPh, Asesu a Dylunio Cwricwlwm ar lefel ranbarthol a lleol. O ganlyniad, mae nifer o gynghreiriau yn datblygu arferion cryf cynnar o ran cynllunio gweithgareddau ar y cyd i gefnogi'r daith ddiwygio ac agweddau ar wella ysgol. Mae clystyrau Cynradd wedi gallu gweithio ar ddatblygu blaenoriaethau clwstwr yn ymwneud â'r CiG ar gyfer eu CDY. Hefyd, mae arweinwyr yn dangos mwy o hyder wrth baratoi at gyflwyno'r cwricwlwm.

AMCAN 4 - YSGOLION CRYF A CHYHNWYSOL

Yn ymroi i ragoriaeth, tegwch a llesiant

GDD PMG

Datblygu ymhellach a gweithredu'r strategaeth GDD genedlaethol ar draws y rhanbarth. Gwreiddio'r model GDD PMG clwstwr/cynghrair ar draws y rhanbarth.

Mae cynllun cymorth Grant Datblygu Disgyblion GwE ar gyfer 2022-2023 wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru gan ganolbwyntio ar y meysydd a ganlyn: Disgyblion sy'n Gymwys i Gael Prydau Ysgol Am Ddim, Plant Mewn Gofal, Grant Datblygu Disgyblion Blynyddoedd Cynnar a Disgyblion sy'n Gymwys i gael prydau ysgol am ddim sy'n cael eu haddysgu mewn UCDAu ac EOTAS.

Mae tîm rhanbarthol newydd yn ei le gyda rolau a chyfrifoldebau clir. Mae gan GwE ddau Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant Iechyd a Lles a Chyd-Arweinwyr ar gyfer GDD a GDD PMG. Mae'r Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant hefyd yn gweithio gyda'u hysgolion cyswllt i sicrhau bod pob ysgol yn deall ac yn cyflawni eu dyletswyddau, gan ganolbwyntio'n benodol ar baratoi ar gyfer Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles yn y Cwricwlwm i Gymru.

Mae GwE wedi datblygu model fframwaith GDD cyffredinol a weithredir mewn ysgolion/ALLau ar draws y rhanbarth. Mae'r ffocws wedi bod ar gefnogi ysgolion wedi'u targedu o fewn ALLau penodol i godi safonau dysgwyr PYD a sicrhau cyfeiriad strategol i gefnogi YCG i roi ymyriadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar waith.

Ein ffocws ar gyfer 2022/23 yw sicrhau bod pob clwstwr / ysgol AAA / UCD yn derbyn cyllid GDD PMG gyda ffocws ar gefnogi addysgu a dysgu effeithiol, iechyd emosiynol a lles, Dysgu Proffesiynol o ran ymagwedd ysgol gyfan at ymarfer sy'n seiliedig ar drawma ac cymorth ychwanegol wedi'i dargedu yn unol â'r CAP.

Byddwn yn parhau i weithio'n agos gyda'r 6 ALL i sicrhau cyfathrebu a chydweithio clir o ran cymorth ac ymyriadau ychwanegol gyda'r GDD PMG a bod holl gynlluniau clwstwr yn cael eu cymeradwyo gan GwE a'r ALL.

LLES Y GWEITHLU (GwE ac ysgolion)

Cefnogi lles arweinwyr yng nghyd-destun yr heriau parhaus mewn arweinyddiaeth, a hynny trwy ddarparu 'Lle i Fyfyrio' i arweinwyr ysgolion ar draws y rhanbarth.

Mae 'Lle i Fyfyrio' yn parhau i gael effaith gadarnhaol ar draws y rhanbarth. Mae Mike Armiger a Coral Harper yn gweithio hyd eithaf eu gallu. Rydym wedi dweud wrth 'Mindful Visionaries' am gynnal peilot ac maent wrthi'n gweithio gyda 3 arweinydd ysgol ar draws y rhanbarth.

LLESIANT YSGOL GYFAN (MDaPh)

Hyrwyddo 'Dinasyddion Egwyddorol, Gwybodus i Gymru' trwy ddatblygu momentwm ein digwyddiad TEDxGwE llwyddiannus.

Mae cynlluniau ar y gweill i ni fod yn gweithio ar y cyd â Phrifysgol Glyndŵr a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Gogledd Cymru i gynnal 'Peilot Arweinwyr y Dyfodol' i alluogi pobl ifanc (14-16 oed) i gyfrannu'n uniongyrchol at

ddatblygu Cynlluniau Llesiant rhanbarthol, a rhannu eu barn a'u syniadau ar sut y gellir mynd ati i wella lles ar eu cyfer nhw a phobl debyg yn eu hardal leol. Byddwn yn datblygu gwell dealltwriaeth o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yn datblygu i fod yn 'ddinasyddion byd-eang a moesegol', ac yn datblygu ymdeimlad o hunan-ffeithiolrwydd a photensial i fod yn arweinwyr (heddiw) a'r dyfodol. Trefnwyd cyflwyno ar 21/11/2022. Bydd adolygu yn dilyn hyn er mwyn ystyried cyflwyno i leoliadau eraill.

STRATEGAETH I GEFNOGI RHIENI/GOFALWYR

Sicrhau bod Helpu eich Plentyn i Ddysgu yn cael ei rannu'n effeithiol ag ysgolion, rhieni a gofalwyr ar draws Cymru.

Mae grŵp rhanbarthol wedi'i sefydlu, gyda chynrychiolaeth o GwE a phob ALL, i arwain, rheoli a chydlynu'r maes cefnogi rhieni a gofalwyr gyda dysgu eu plant.

Dyma'r prif ddatblygiadau:

- Mae datblygwr yr Adnodd wedi creu Helpu eich Plentyn i Ddysgu (HYCTL) ar gyfer y Cynradd a Blynyddoedd 7 ac 8
- Mae datblygwr yr Adnodd wedi creu Helpu eich Plentyn yn ei Arddegau i Ddysgu (HYTTL) ar gyfer disgyblion Blwyddyn 9, 10 ac 11.
- Rhannwyd pecynnau cyfathrebu dwyieithog ar gyfer HYCTL a HYTTL ag ysgolion.
- Datblygwyd pecynnau hyfforddi i gymorthyddion dysgu eu defnyddio efo rhieni (HYCTL a HYTTL).
- Crëwyd llwyfan ar wefan GwE gyda gwybodaeth i Rieni, Gofalwyr ac Ysgolion - mae hyn yn sicrhau mynediad rhwydd i bawb.
- 12 ysgol i dreialu'r pecyn hyfforddi ar gyfer Helpu eich Plentyn i Ddysgu. Bydd y grŵp yn ailymgynnull yn ystod tymor yr hydref gydag adborth. Yna bydd yr hyfforddiant ar gael i bob ysgol ar draws y rhanbarth.
- Gwahodd cyd-weithwyr uwchradd i fynychu hyfforddiant yn ystod tymor yr hydref. Y nod yw gwneud hyn gyda phob ysgol uwchradd ar draws y rhanbarth.

AILGYDIO MEWN DYSGU

Cymorth i weithredu ymyraethau Geiriau Amllder Uchel (HFW)/Darllen Ailadroddol (RR) a Headsprout.

Mae dwy agwedd ar y ffrwd waith hon: **Gwella rhuglder mewn Darllen ar Lafar (iFOR)** gan ddefnyddio strategaethau HFW a RR, a'r ddarpariaeth barhaus i ysgolion ddefnyddio rhaglenni darllen Headsprout, sef **Prosiect Cadw Disgyblion i Ddarllen (KPR)**. Mae'r prosiectau hyn yn barhad o'r gwaith a gychwynwyd y flwyddyn flaenorol. Dyma ddiweddariad:

Gwella rhuglder mewn Darllen ar Lafar (iFOR)

Mae 52 ysgol a 66 athro wedi cofrestru a chael mynediad at fideos hyfforddiant ar-lein ac adnoddau ymyraeth i'w lawrlwytho a'u defnyddio yn eu hysgolion. Dyma niferoedd yr athrawon sydd wedi defnyddio'r Dosbarth Google:

- Mae 63 wedi defnyddio'r adnoddau Saesneg
- Mae 41 wedi defnyddio'r adnoddau Cymraeg.

Mae 14 ysgol wedi mynychu sesiynau cymorth cwestiwn ac ateb dilynol ar-lein, ac wedi cael aelod o'r tîm ymchwil wrth law i roi cymorth gweithredu. Cynhaliwyd y sesiynau cymorth ym mis Medi 2021 a mis Ionawr 2022. Gwahoddwyd ysgolion hefyd i fesur cynnydd mewn Rhuglder Darllen ar Lafar gan ddefnyddio prawf sgrinio DIBELS. Mae dwy ysgol wedi mesur cynnydd gan ddefnyddio adnoddau sgrinio DIBELS ac mae un ysgol yn monitro cynnydd. Mynegodd chwe ysgol arall ddiddordeb mewn mesur cynnydd disgyblion gan ddefnyddio DIBELS. Datblygwyd adnoddau Darllen Ailadroddol ymhellach i'w defnyddio gartref ac yn yr ysgol (cyfleoedd ychwanegol i ymarfer). Gwahoddwyd ysgolion i dreialu defnyddio'r deunyddiau gartref ac yn yr ysgol. Mynegodd bedair ysgol ddiddordeb. Drwy gydol 2021-22, rydym wedi parhau i ddiweddarau'r ymyraethau RR a HFW i'w gwneud yn ymarferol a haws eu defnyddio. Rydym ni hefyd wrthi'n dylunio llawlyfr iFOR ac yn creu fideos hyfforddiant syml a byr. Hysbysebwyd ym Mwletin GwE ym mis Medi 2022 i ysgolion gofrestru ar sesiynau hyfforddiant iFOR ym mis Tachwedd 2022.

Cadw Disgyblion i Ddarllen (KPR).

Crynodeb o'r cynnydd hyd yma:

- Cymorth parhaus ar gael i ysgolion dros e-bost/galwad ffôn/galwad fideo gan Swyddog Ymchwil ar gyfer unrhyw gymorth sydd ar staff ysgol ei angen (technegol, prynu/adnewyddu trwyddedau, gweithredu, hyfforddiant, sut i fynd at yr adnoddau ac ati).
- Mae'r holl adnoddau, yn cynnwys canllawiau a fideos hyfforddiant o fis Medi 2021, ar gael ar Hwb i staff ysgolion a Dosbarth Google i rieni
- Hysbysebwyd holl fanylion y prosiect ym mwletin GwE ac ar Twitter.
- Yn Nhymor yr Hydref 2021, cefnogwyd pob ysgol gyda'r broses o adnewyddu eu trwyddedau presennol neu drwyddedau treial.
- Yn Nhymor y Gwanwyn 2022, ddwy weminar 'cychwyn arni gyda Headsprout' a dwy weminar 'sut i fonitro cynnydd' wedi eu cyflwyno (recordiwyd y rhain a'u rhoi ar Ganolfan Cefnogaeth GwE). Roedd 10 ysgol yn bresennol ac maent wedi parhau i gael cymorth parhaus ers hynny.
- Yn Nhymor yr Haf 2022 - 3 sesiwn cwestiwn ac ateb i ysgolion. Roedd dwy ysgol yn bresennol.

Camau nesaf tymor yr hydref 2022:

- Cymorth parhaus i staff ysgolion gan y Swyddog Ymchwil.
- Monitro Hwb i roi mynediad i ysgolion newydd
- Parhau i fonitro Google Classroom
- Diweddarau fideos hyfforddiant pan fydd angen

Hysbysebwr ym Mwletin Hydref GwE i ysgolion gofrestru ar sesiynau hyfforddiant KPR ym mis Tachwedd.

Dysgu Iaith a Llythrennedd o Bell (RILL)

Dechreuodd tîm ymchwil RILL ar waith Cam 2 ddechrau mis Mai 2021. Maent bellach wedi cwblhau'r addasiadau i'r fersiwn gydamserol/anghydamserol wreiddiol o RILL a ddatblygwyd yn 2020 yn ystod y cyfnod clo.

Hyfforddwyd 33 o ysgolion mewn RILL (58 o athrawon) yn ystod blwyddyn ysgol 2021-22, gyda'r mwyafrif yn gyfrwng Cymraeg.

Yn ystod 2021-22, bu RILL yn canolbwyntio ar hyfforddi ysgolion newydd i weithredu'r rhaglen. Roedd yr hyfforddiant yn cynnwys tasgau anghydamserol, sesiwn hyfforddiant byw am ddiwrnod llawn gyda thîm RILL (dim mwy na 5 athro i bob sesiwn ar-lein) a thrafodaeth ddilynol fer. Roedd sesiynau galw heibio hefyd ar gael yn wythnosol i'r rheiny oedd arnynt angen rhagor o gymorth parhaus. Cynhaliwyd rhywfaint o hyfforddiant wyneb yn wyneb hefyd gyda'r ysgolion oedd yn cymryd rhan.

Yn ogystal â rhwydwaith Hwb ble gall athrawon gael gafael ar wybodaeth a deunyddiau hyfforddiant, gofyn cwestiynau a myfyrion ar eu profiadau, crewyd gwefan newydd sydd â gwybodaeth a deunyddiau cefnogi i ysgolion, athrawon a rhieni. Ar y wefan ceir hefyd ddeunyddiau newydd i rieni eu defnyddio gartref gyda'u plant - gan gynnwys geirfa newydd, stori, pwyntiau trafod i annog rhyngweithio a defnyddio iaith lafar. Mae'r deunyddiau hyn yn cyd-fynd â'r deunyddiau RILL cyfrwng Cymraeg a bwriedir iddynt gael eu gosod fel gwaith cartref gan yr athro cyn y wers. Mae'r rhain yn cynnwys disgrifiadau/cyfieithiadau Saesneg i rieni di-Gymraeg, yn ogystal â fideos i gefnogi darllenwyr llai hyderus.

Rydym hefyd wedi datblygu a pheilotu batri o asesiadau ar-lein i gofnodi data effaith RILL.

Yn 2022-23, yr amcan cyntaf yw ymestyn RILL i ddarparu rhaglen iaith a llythrennedd yn Gymraeg i blant difreintiedig dros bymtheg wythnos gan ddefnyddio technoleg (h.y. cartref di-Gymraeg, SES a gallu isel) a phrofi pa mor effeithiol ydyw o ran gwella sgiliau iaith a darllen Cymraeg. Llwyddwyd i recriwtio 20 ysgol i gychwyn ar y gwaith ym mis Hydref 2022. Byddwn hefyd yn recriwtio 60 ysgol yn rhagor ar draws Cymru i gael hyfforddiant RILL yn nhymor y gwanwyn 2023.

Helpu ysgolion targed i ddefnyddio astudiaeth a strategaethau adolygu yn seiliedig ar dystiolaeth

Nod y prosiect hwn yw casglu adborth a gwybodaeth am ymarferoldeb defnyddio set newydd o adnoddau profi ymarfer (iSTER) i helpu dysgwyr i wella deilliannau mewn TGAU mathemateg. Byddwn yn dechrau gweithio efo staff Ysgol Caergybi y tymor hwn ac mae hyfforddiant pellach i ddysgwyr wedi'i drefnu ar gyfer mis Tachwedd

AMCAN 5- CEFNOGI SYSTEM SY'N HUNAN WELLA

Cefnogi system ble mae gan y proffesiwn addysg y sgiliau, y gallu a'r cynhwysedd i fod yn dysgu a gwella eu harferion yn gyson

YMGYSYLLTU Â CHYMHEIRIAID

Parhau i ddatblygu prosesau adolygu gan gymheiriaid ymhellach mewn ysgolion er mwyn cefnogi gweithrediadau hunanwerthuso cadarn a gwaith cynllunio gwelliant ar bob lefel.

Parhau i ddatblygu'r gallu i arwain ledled y system.

Gwreiddio adolygu gan gymheiriaid fel agwedd allweddol ar wella ysgolion ledled y rhanbarth.

Ers pedair blynedd bellach, ceir cytundeb â Phenaethiaid ar gyfres o egwyddorion rhanbarthol ar gyfer ymgysylltu â chymheiriaid. Cytunwyd ar fodel adolygu a chynllunio gwelliant gan gymheiriaid (y Rhaglen Partneriaeth Ysgolion [RhPY]), a chafodd ei ardystio gan y Bwrdd Rheoli a'r Cyd-bwyllgor.

Derbyniodd holl Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant (YCG) GwE hyfforddiant a chefnogaeth barhaus yn ymwneud ag adolygu gan gymheiriaid, hwyluso, mentora a hyfforddi. Erbyn Medi 2022 mae 29 o Ymgynghorwyr wedi'u hyfforddi fel adolygwyr cyfoedion a hwyluswyr gwelliant fel rhan o'r RhPY. Derbyniodd holl aelodau newydd staff GwE ddiweddiariad ar hyfforddiant y RhPY.

Hyfforddwyd 13 o Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant yn ystod Hydref 2021 fel cyflwynwyr rhaglen, ac yn dilyn rhaglen o gysgodi hyfforddiant yn ystod Ebrill 2022 fe gyflwynwyd y rhaglen gyntaf o hyfforddiant RhPY wedi'i hwyluso yn llwyr gan staff GwE i garfan 3b yn ystod mis Mai 2022. Erbyn Medi 2022, mae 10 Ymgynghorwr Cefnogi Gwelliant ychwanegol wedi derbyn hyfforddiant fel cyflwynwyr rhaglen. Golyga hyn bod 30 o Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant bellach â'r gallu i gyflwyno'r rhaglen yn llwyddiannus. Yn dilyn y cynnydd hwn mewn cynhwysedd i gyflwyno'r rhaglen darparwyd hyfforddiant cychwynnol i 90 o ysgolion carfan 3C gan dîm hwyluswyr GwE.

Erbyn Medi 2022, mae 37 clwstwr/ cynghrair (206 ysgol) wedi derbyn hyfforddiant y RhPY, ac maent wedi mynd ati eisoes, neu'n paratoi, i gyflawni gwaith adolygu gan gymheiriaid yn ystod tymor yr hydref 2022. Mae 266 o Benaethiaid / uwch arweinwyr wedi'u hyfforddi fel adolygwyr cymheiriaid ledled y rhanbarth. Mae 226 o uwch arweinwyr / arweinwyr canol ac athrawon medrus wedi'u hyfforddi fel hwyluswyr gwelliant. Bu hyn yn fodd i'r arweinwyr a'r athrawon fanteisio ar addysg broffesiynol o safon uchel a fyddai'n cyfrannu tuag at wella'r gallu o ran arweinyddiaeth ledled y rhanbarth. Bu i'r haen gyntaf a'r ail haen o ysgolion cynradd a'r clystyrau sydd ynghlwm dderbyn hyfforddiant ymestynnol ar gyfer eu hwyluswyr gwelliant erbyn mis Medi 2022, gyda'r ffocws ar ddatblygu'r defnydd cynyddol ac effeithiol o ymchwil yn eu gweithdai gwelliant.

Mae rhaglen ar waith i gynnig hyfforddiant y RhPY i bob un o'r 407 o ysgolion rhanbarthol a'r Unedau Cyfeirio. Y bwriad yw hyfforddi tua 15 o glystyrau bob tymor yn ystod blwyddyn academaidd 2021-22 ac 2022-23. Bydd y rhaglen yn cyd-fynd â'r gwaith i ddatblygu cwricwlwm newydd er mwyn cefnogi ysgolion a chlystyrau i werthuso'u cynnydd wrth gyflawni'r daith ddiwygio. I'r perwyl hwn, mae cyfres o gwestiynau myfyrio gyda ffocws ar y daith ddiwygio wedi'u creu i gyd-fynd â'r broses gymheiriol, ac fe gyfeirir ysgolion sy'n derbyn yr hyfforddiant at yr ysgogiadau cwricwlwm sy'n rhan o'r Adnodd Cenedlaethol ar gyfer Gwerthuso a Gwella.

Ym mis Medi 2021, gofynnwyd i ysgolion a chlystyrau nad oedd eisoes yn rhan o'r rhaglen fynegi diddordeb mewn cymryd rhan yn hyfforddiant y RhPY. Cafwyd cyfanswm o 33 o glystyrau ar draws y rhanbarth yn mynegi diddordeb, a oedd yn cynnwys 193 o ysgolion rhanbarthol. Erbyn diwedd mis Medi 2022 felly, mae hanner ysgolion y rhanbarth wedi derbyn yr hyfforddiant cychwynnol a bellach wrthi ar eu gwaith adolygu a chynllunio gwelliant gyda chymheiriaid, neu wedi dechrau.

Mae pedwar clwstwr / cynghrair o ysgolion wedi'u clustnodi i'w cynnwys mewn astudiaeth achos ag ymchwil i effaith y rhaglen yn y flwyddyn 2022-23. Bydd ymchwilydd o'r *Education Development Trust* yn cwblhau'r gwaith yma ar ran y rhanbarth.

Rhoi mynediad at ystod o ddysgu proffesiynol yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, gan gynnwys mynediad at gymell a mentora, i bob ymarferydd addysg mewn ysgolion a lleoliadau sydd yn briodol i'w rôl a'u cyfrifoldeb yn unol â safonau proffesiynol.

Mae'r Rhaglen Gymell Genedlaethol wedi'i rhannu ag ysgolion a staff GwE – hyfforddiant i ddechrau yn fuan. Mae gwybodaeth am gymwysterau lefel 5 a 7 wedi'i rhannu ag ysgolion a staff GwE. Bydd yr wybodaeth am gymhwyster lefel 3 yn cael ei rhannu yn dilyn y sesiynau 'Hyfforddi'r Hyfforddwr'. Mae Sesiynau Goruchwyliaeth a gwahoddiad i'r Grwp Arfer Dda wedi'i rannu, a sesiynau Lle i Fyfyrio wedi'u rhannu ag ysgolion a staff GwE.

YSGOLION SY'N DESTUN PRYDER

Parhau i gydweithio â Llywodraeth Cymru, Estyn a'r ALL rhanbarthol perthnasol ar y peilot cenedlaethol amlasiantaethol i ysgolion uwchradd mewn Mesurau Arbennig a chymorth Cam 3 i'r ysgolion hynny a dynnwyd allan o gategori yn ddiweddar.

Ar y cyd â swyddogion yr ALL, cryfhau ymhellach strwythurau a phrosesau rhanbarthol i gefnogi a herio ysgolion cynradd ac uwchradd sy'n destun pryder.

Cynllunio a chyflwyno'r Cwricwlwm newydd i Gymru.

Parheir i gydweithio â Llywodraeth Cymru, Estyn a'r ALL rhanbarthol ar y peilot cenedlaethol amlasiantaethol i ysgolion uwchradd mewn Mesurau Arbennig ac ar gymorth Cam 3 i'r ysgolion hynny a dynnwyd allan o gategori yn ddiweddar. Parheir hefyd i gydweithio â swyddogion yr ALL i gryfhau strwythurau ymhellach a sicrhau mwy o gysondeb mewn strwythurau a phrosesau rhanbarthol i gefnogi a herio ysgolion cynradd ac uwchradd sy'n destun pryder.

Mae 4 ysgol uwchradd mewn Mesurau Arbennig ar hyn o bryd. Ni ragwelir y bydd yr un o'r 4 ysgol yn cael eu tynnu o gategori yn ystod y flwyddyn ysgol hon.

Mae gwaith yn parhau gyda chymorth 'ymadael cynaliadwy' Cam 3 i'r ysgolion hynny a dynnwyd allan o gategori statudol yn ddiweddar.

Mae cynlluniau cefnogaeth 'holistaidd' pwrpasol 2022-23 ar gyfer yr holl ysgolion a nodir uchod wrthi'n cael eu trafod, a byddant yn cael eu cwblhau erbyn canol mis Hydref. Bydd y cynlluniau hefyd yn sicrhau bod pob ysgol yn gweithio'n effeithiol gyda phartneriaid allweddol wrth iddynt gynllunio a chyflwyno eu cwricwlwm newydd, a byddant yn sicrhau eu bod yn gweithio'n gynyddol gyda'u cynghrair/clwstwr ac yn ehangach er mwyn gwella arweinyddiaeth, darpariaeth ac ansawdd y dysgu a'r addysgu.

YSGOLION A GWASANAETH FEL SEFYDLIADAU SY'N DYSGU (YSD)

Sicrhau bod GwE a'i weithlu yn parhau i ymateb i holl ofynion a gwerthoedd Sefydliad sy'n Dysgu.

Helpu ysgolion ar draws y rhanbarth i gael dealltwriaeth ddyfnach o'r hyn yw Sefydliad sy'n Dysgu, fel ei fod yn dod yn rhan naturiol o ddiwylliant ysgolion.

Cryfhau ymhellach ein partneriaeth gyda SAU a datblygu ymwybyddiaeth myfyrwyr o YSD.

Yn sgil dadansoddi ymateb staff GwE i'r holiadur Sefydliad sy'n Dysgu, daeth yn amlwg mai 'sefydlu diwylliant o ymholi, arloesi ac archwilio' yw'r dimensiwn sydd i'w ddatblygu ymhellach. Yn ystod y pandemig, cryfhawyd yr agwedd hon yn sylweddol, gyda'r gwasanaeth wedi ailgyfeirio ei hun 7 gwaith dros y cyfnod er mwyn ymateb i anghenion ysgolion. O ganlyniad, mae YCG GwE wedi gorfod ymchwilio i ffyrdd gwahanol o gefnogi ysgolion yn ystod y cyfnod ansicr hwn gan arwain at waith arloesol mewn defnyddio TGCh. Bu'r 4 thema drawsliniol sef Amser, Technoleg, Ymddiriedaeth a Meddwl gyda'n Gilydd yn hanfodol dros y cyfnod hwn er mwyn cryfhau ymhellach y bartneriaeth rhwng y gwasanaeth ac ysgolion.

Bu'n rhaid i'r cyswllt ag ysgolion yn ystod y pandemig fod yn sensitif iawn oherwydd yr holl bwysau rheolaethol o sicrhau mai iechyd a lles disgyblion a staff sydd yn dod yn gyntaf. Un effaith yw bod ysgolion wedi datblygu'n naturiol mewn nifer o ddimensiynau, e.e. sefydlu diwylliant o ymholi, ymestyn y defnydd o systemau, hybu dysgu mewn tîm a datblygu gweledigaeth a rennir. Datblygwyd y 4 thema drawsliniol yn sylweddol hefyd - yn enwedig yr elfen dechnoleg. Cefnogir ysgolion ymhellach yn awr i edrych ar, a datblygu ymhellach, eu diwylliant ymholi drwy enghreifftio gwaith ysgolion y PYPC a hefyd cyfeirio at arferion effeithiol yn y rhanbarth.

Mae Llywodraeth Cymru wedi lansio arolwg electronig YSD yn dawel o ystyried y cyfnod anodd y bu pob ysgol

drwyddo yn ystod y pandemig. Isel iawn fu'r ymateb i'r arolwg hyd yma ac mae'n agwedd y bydd angen ei hyrwyddo ymhellach yn ystod gwaith y tymor nesaf a bydd yn rhan naturiol o brosesau ysgolion wrth iddynt ddatblygu eu gwaith Cwricwlwm i Gymru. Bwriadwn ailgyflwyno sesiynau adolygu i bob ysgol sydd â diddordeb, naill ai drwy recordio gweminarau neu gynnal sesiynau anghydamserol.

Mae angen gwneud gwaith datblygu pellach gyda'n partneriaid SAU i edrych ar Ysgolion fel Sefydliadau sy'n Dysgu a sicrhau bod gan ein myfyrwyr ddealltwriaeth ddyfnach o YSD a'u gwerthoedd.

AMCAN 6 - BUSNES

Sicrhau bod gan GwE drefn lywodraethu gref a chefnogaeth fusnes a gweithredol effeithiol sy'n rhoi gwerth am arian.

Systemau rhannu gwybodaeth

Mae dangosfwrdd gyda chanlyniadau arholiadau CA4 a CA5 wedi'i ryddhau ar ddechrau'r tymor. Bwriedir datblygu a rhyddhau dangosfyrddau dangosyddion CA4 a data PLASC ysgolion y rhanbarth yn ystod y tymor, a fydd yn galluogi staff i gynhaeafu'r wybodaeth y mae arnynt ei hangen yn sydyn.

Rheoli Perfformiad a Llywodraethu

Mae'r fframwaith atebolrwydd clir a grymus yn gryfder allweddol yn GwE. Mae cynlluniau busnes manwl ar bob lefel o gynllunio yn mynd i'r afael â phob agwedd ar waith GwE ac yn nodi'n glir gyfraniad y gwasanaeth at yr agenda trawsnewid. Mae cynlluniau wedi'u costio'n llawn, ceir meini prawf llwyddiant clir a cherrig milltir ar gyfer cyflawni amcanion.

Ceir trefniadau hunanarfarnu manwl. Adolygir y cynlluniau bob chwarter, ble arfarnir cynnydd ac effaith. Mae staff, ar bob lefel, yn llawn ddeall eu cyfrifoldeb am welliant parhaus ac atebolrwydd.

Mae gan bob Awdurdod Lleol gynllun busnes manwl sydd wedi'i gytuno rhwng y pennaeth gwasanaeth a'r ymgynghorydd craidd. Caiff cynnydd tuag at gyflawni'r deilliannau cytûn, ar lefel awdurdod lleol, ei fonitro bob chwarter a'i drafod yn rheolaidd mewn cyfarfodydd rhwng yr ymgynghorydd arweiniol a'r Awdurdod Lleol. Caiff materion parhaus eu cyfeirio at Uwch Arweinwyr GwE yn amserol.

Mae hunanarfarnu yn nodwedd gref yn GwE ac mae'r broses hunanarfarnu yn un gylchol a pharhaus. Rhoddir pwys mawr ar atebolrwydd ac adolygu parhaus, ac mae pwyslais cyson ar gynnydd yn unol â blaenoriaethau. O ganlyniad, mae arweinwyr GwE yn adnabod, yn fanwl gywir, meysydd ble mae perfformiad yn dda, meysydd sydd angen eu datblygu neu ble mae elfen o risg o ran gwella'r profiadau a'r deilliannau addysgol i ddysgwyr.

Gwerth am Arian

Mae gan y consortiwm brosesau rheolaeth ariannol effeithiol ar waith. Mae cyfathrebu ac ymgynghori ynghylch trefniadau ariannol yn effeithiol, gyda staff GwE, yr awdurdod lleol lletyol a'r Cyd-Bwyllgor yn adolygu'r cyllid craidd a'r gwariant grant yn rheolaidd.

Mae dadansoddiad ariannol cadarn yn sail i gyflawni'r cynllun busnes. Mae cynllun ariannol tymor canolig a chynllun gweithlu yn cyd-fynd â'r cynllun busnes. Drwy ddefnyddio data yn gynyddol effeithiol i adnabod blaenoriaethau allweddol, cryfheir y cyswllt rhwng y broses cynllunio busnes a phenderfyniadau cynllunio ariannol gan fod y ffrydiau gwaith sy'n sail i'r cynllun busnes yn nodi'n glir yr adnoddau i'w defnyddio.

Lluniwyd fframwaith ffurfiol i asesu'r gwerth am arian ehangach a ddarperir gan GwE. Mae'r farn bellach yn gyson ar draws yr holl randdeiliaid ar sut y gellir mesur gwerth am arian gweithgareddau GwE o fewn strwythur ac amcanion y cynllun busnes.

Cofrestr Risg

Mae trefniadau trylwyr a chynhwysfawr ar waith i adnabod a rheoli, yn fanwl gywir, risgiau ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'r gofrestr risg yn ddogfen fyw, a chaiff ei diweddarau'n gyson i adnabod risgiau sy'n cynyddu, neu risgiau na fernir sy'n lefel uchel mwyach. Fe'i hadolygir bob mis mewn cyfarfod uwch arweinyddol a bydd y Bwrdd Rheoli a'r Cyd-Bwyllgor yn adolygu'r gofrestr bob chwarter.

Trwy reoli'r risgiau i'r rhanbarth yn effeithiol, gall GwE gefnogi amcanion y rhanbarth, defnyddio adnoddau yn effeithiol a chyflawni'r deilliannau yn ôl y bwriad.

2. ATODIAD:

Data Rhanbarthol